

DARI BASIC COURSE

***SEMESTER 2
Units 21-40***

TEACHER COPY

VALIDATION EDITION 2005

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE FOREIGN LANGUAGE CENTER

DARI
Basic Course

SEMESTER 2

Units 21-40

December 2005

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE FOREIGN LANGUAGE CENTER

Acknowledgments

Permission to use text and/or graphic images in this Dari language course has been received from the following copyright holders:

Luke Powell (photographs from www.lukepowell.com)
Rahmatullah Omid (photographs from personal collection)
Homayoun Seddiq (photographs from personal collection)
Wida Ahmad (photographs from personal collection)
Najib Rezai (photographs from personal collection)
Martin Metzger (photographs from personal collection)
Juan Jose Soto Perez, MAJ, FA, U.S. Army (photographs from personal collection)
Kiyoshi Inoue (photographs from www.flyingkong.com)
AGSL American Geographical Society Library, University of Wisconsin-Milwaukee Libraries (photographs from the Harrison Forman collection)
ASC (photographs from www.photoarchive.saudiaramcoworld.com, courtesy of Saudi Aramco World / PADIA / Aramco Services Corporation)
UNESCO (photographs from www.unesco.org/photobank)
UNEP (photographs from http://postconflict.unep.ch/afg_new.htm.)
Robert W. Kranz (photographs from www.war-correspondent.com)
Keith Cook (photographs from www.themenupage.com.)
Mustafa Rasuli (photographs from www.rasuli.com)
John Patten (photographs from <http://mysite.mweb.co.za/residents/ekawasa/JohnPattenGraphics/index.html>)
Dominic Medley/Jude Barrand (photos from Kabul: The Bradt Mini Guide - The Survival Guide to Kabul www.kabulguide.net.)
Gary W. Bowersox "The Gem Hunter," President GeoVision, Inc., PO Box 89646, Honolulu, HI 96830, 808 277-2543, MrGary77@aol.com (photos from <http://www.gems-afghan.com>)
Shahab Azim (photographs from www.aghansite.com)
Ellyn Cavanagh, Ph.D. (photographs from personal collection and from www.afghan.smugmug.com)
Rosemary Stasek (photos from www.stasek.com/afghanistan)
Kerry Saner (photographs from <http://www.irss-usa.org/pages/KabulPhotos/Page1.html>)
Farhad Darya (photograph from www.farhaddarya.info)
Christina Manuel (photographs from personal collection)
Crown Copyright/MOD (photographs from <http://www.operations.mod.uk/fingal/fimages>)
John Pike (photographs and maps from <http://www.globalsecurity.org/military/world/afghanistan/index.html>)
Ed Rouse (Afghanistan leaflets from www.psywarrior.com)
Moumina Dorgabekova: "Pharmacy in Afghanistan" Boston: Management Sciences for Health
Aseem Koshan (excerpts from Omaid Weekly newspaper)
Ryan Azimi (excerpts from Afghan-Iranian Yellow Pages of Northern California)
Nick Noori (excerpts from Afghan Yellow Pages by N&N Express)
Shahbaz Taheri (excerpts from Northern California Iranian Yellow Pages by Pezhvac Corp.)

Ali Parvin (excerpts from TASVIR Persian American Yellow Pages)
Assad Manely (excerpts from Afghan Yellow Pages of California by Ariana Advertising)
Serajuddin Wahaj (excerpts from Dard-e-Dil-e Afghan, a monthly publication)
Nasir Durani (poster published by the Afghan Center of Fremont, CA)

License was obtained from Nova Development Corporation (Nova) to reproduce digital images of clipart and photos from Art Explosion CD ROMs.

Photos from www.savethechildren.org.uk are used in accordance with the copyright owner's specified restrictions, as posted on the website.

Photos from www.usinfo.state.gov and www.usaid.gov are used in accordance with guidelines provided by FirstGov@mail.fedinfo.gov on "public domain." Additional photos were obtained from:

www.defenselink.mil

www.usmc.mil

www.navy.mil

www.dodmedia.osd.mil

www.defendamerica.mil

Other images are courtesy of royalty-free Stock Exchange (www.sxc.hu), MorgueFile (www.morguefile.com) and Pixelquelle (www.pixelquelle.de); no permission or photo credits are required.

Permission to use copyrighted material was granted on the condition that it be used exclusively for nonprofit educational purposes. Further reproduction is unauthorized.

Cover photograph by Luke Powell.

Sample of Daily-Weekly Cycle

	Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday
Homework checked at 0755	<i>UNIT 21</i>	<i>UNIT 22</i>	<i>UNIT 23</i>	<i>UNIT 24</i>	Turn in weekly assignment for grade
0755-0845	Story 21 Homework check; discussion of episode	Story 22 Homework check; discussion of episode	Story 23 Homework check; discussion of episode	Story 24 Homework check; discussion of episode	Weekly Quiz TBD
0855-0945	Text 21 Focus on formal Dari	Text 22 Focus on formal Dari	Text 23 Focus on formal Dari	Text 24 Focus on formal Dari	
1000-1050	Dialog 21 Focus on conversational Dari	Dialog 22 Focus on conversational Dari	Dialog 23 Focus on conversational Dari	Dialog 24 Focus on conversational Dari	Friday Activity OR
1100-1150	Gisting 21 EEIs; summaries Cards 21 Vocabulary by topic	Gisting 22 EEIs; summaries Cards 22 Vocabulary by topic	Gisting 23 EEIs; summaries Cards 23 Vocabulary by topic	Gisting 24 EEIs; summaries Cards 24 Vocabulary by topic	Class Project
Lunch break					
1300-1330	Special assistance	Special assistance	Special assistance	Special assistance	Special assistance
1340-1430	Military 21	Military 22	Military 23	Military 24	(continued)
1440-1530	Authentic material	Authentic material	Authentic material	Authentic material	Quiz feedback
Homework	Story 22 Transcription + comprehension questions	Story 23 Transcription + comprehension questions	Story 24 Transcription + comprehension questions	Weekly assignment	Story 25 Transcription + comprehension questions

Table of Contents

Unit 21	1
Unit 22	13
Unit 23	21
Unit 24	31
Unit 25	41
Unit 26	51
Unit 27	63
Unit 28	75
Unit 29	87
Unit 30	99
Unit 31	109
Unit 32	117
Unit 33	127
Unit 34	139
Unit 35	151
Unit 36	161
Unit 37	173
Unit 38	185
Unit 39	195
Unit 40	205
Appendix	213

UNIT 21

STORY 21

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can. Use the previous (blank) page.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست و یکم

۱. در بین پاکتی که نبیل فرستاده بود، یک نامه و مقدار زیادی دالر بود.
 ۲. ابراهیم نمیتوانست به خلیل و ماه گل کمک کند که به پاکستان سفر کنند.
 ۳. حاجی نعمان در شهر پشاور زندگی میکرد.
 ۴. نبیل و خلیل از حاجی نعمان پول دریافت کرده بودند.
 ۵. نبیل از پدر و مادرش خواسته بود که از افغانستان برآیند.
3. Discuss your thoughts about the following questions:

- نبیل چرا پول را از طریق بانک فرستاده بود؟
- ابراهیم چطور میتوانست والدین نبیل را کمک کند؟
- راجع به حاجی نعمان چه میدانید؟
- خلیل و ماه گل چطور به پاکستان میرفتند؟
- آنها بعد از رسیدن به پشاور، چه باید میکردند؟

© both sxc

4. Can you picture Peshawar? Imagine the city, people, and the various languages they speak. Do they welcome foreigners? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 21

تعلیم و تربیه در افغانستان

سیستم تعلیم و تربیه در افغانستان هر روز خوبتر میشود. مکتب ها و انستیتوت های تعلیمی بیشتر در هر گوشه و کنار مملکت باز میشوند. شاگردان زیادتر در رشته های مختلف درس میخوانند و تربیه می شوند. کتابهای درسی و قرطاسیه خیلی گران است. مؤسسه^۱ یونیسیف که در چوکات سازمان ملل متحد فعالیت می کند، هر سال به مقصد کمک به مکتب ها و شاگردان، مقدار زیاد کتاب، کتابچه، قلم، و دیگر مواد طرف ضرورت را به افغانستان می فرستد. همچنان، برای نوسازی مکتب ها که در وقت جنگ خراب شده بودند، کمک های زیاد از طرف کشورهای غربی فراهم کرده میشود. رادیوی دویچه ویله و انستیتوت گپ^۱ آلمان در قسمتهای شمالی افغانستان برای ساختن مکتب های دخترانه کمک میکنند.

1. needed supplies	6. corner	11. institute
2. framework / frame	7. (it) is being provided	12. (it) operates / acts
3. for the purpose of	8. field	13. textbooks
4. (they) are being trained	9. education / training	
5. <i>Deutsche Welle</i> Radio	10. stationery	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ German Academic Publishers

© Luke Powell

DIALOG 21

The Principal of a School Answers a Reporter's Questions about the Supplies His School Needs

مدیر صاحب، ده ای مکتب چی کمبود دارین؟ **خبرنگار:**
 ما میز و چوکی بسیار کمبود داریم. شاید دیده باشین که اکثر شاگردهای ما **مدیر مکتب:**
روی زمین شیشتن.

به قدر کافی کتاب درسی دارین؟ **خبرنگار:**
 فعلاً صرف به یک تعداد کتابهای فزیک و کیمیا ضرورت داریم. **مدیر مکتب:**
 قرطاسیه ره خود شاگرد ها میخرن؟ **خبرنگار:**
 نخیر، از طرف اتحادیه ارویایی داده شده. بر علاوه، و عده کدن که میز، **مدیر مکتب:**
 چوکی، تخته سیاه و تباشیر هم روان میکنن.

قسمیکه دیده میشه، بعضی از کلکین ها شیشه نداره. **خبرنگار:**
 بلی، اکثر شیشه ها به اثر جنگ شکسته بود. چون نتانستیم که شیشه **مدیر مکتب:**
 بخریم، به جای شیشه کاغذ چسپاندم.

1. (they) have promised	7. sufficient amount
2. European Union	8. (you) may have seen
3. physics	9. chalk
4. additionally / in addition	10. chemistry
5. as (it) looks	11. as a result of
6. (they) are sitting on the ground	12. blackboard

1. 🎧 First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. 🎧 (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

© Rosemary Stasek

© Luke Powell

GIST 21

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. مدیریک مکتب دربارهٔ وضع مکتب به یک خبرنگار معلومات میدهد.
۲. یک معلم شاگرد های خود را برای امتحان آماده میکند.
۳. یک معلم تقسیم اوقات نو را به شاگردان میخواند.
۴. دوشاگرد در مورد مقررات مکتب صحبت میکنند.
۵. یک مادر در مورد مکتب با دخترش گپ میزند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 21

Furnishings

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

میز	●	A. carpet
ساعت	●	B. bed
الماری	●	C. couch / sofa
قالین/ فرش	●	D. pillow
چراغ	●	E. shelf
چپرکت/ تختخواب	●	F. picture
تاقچه/ رف	●	G. table
کوچ	●	H. clock
بالشت	●	I. lamp
عکس/ تصویر	●	J. cabinet / locker

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can
 - a. by size: what you can fit in a small car and what needs to be transported in a large truck; and
 - b. according to material, whether soft or hard.
5. Draw a card. Then make negative statements about this item, suggesting that it be replaced by a better one (that is, roomier, sturdier, more comfortable, more stylish, etc.) Another student disagrees and explains its sentimental value.
6. On the board, draw a crude sketch of a room. Add furnishings, one piece at a time, as told by your classmates. (They will specify the exact location of each item.) Don't forget to "accessorize."
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the following page for additional practice. Create stories.

© Homayoun Seddiq

© both Ellyn Cavanagh, Ph.D.

MILITARY 21 At the Stockyard

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● بعضی از بزها مریض و ضعیف استند. ● ممکن است بزهای ضعیف زنده نمانند. ● سربازان میخواهند که یک بزخانگی بگیرند. ● بزهای صحتمند اخیراً آب نوشیده اند. ● بعضی از بزها سالم و تنومند استند. ● فروشنده بز و نر بزمی فروشند. ● بزهای صحتمند تغذیه شده اند.	A. The troops want to get a pet goat. B. The merchant sells female and male goats. C. Some goats are sickly and weak. D. Some goats are healthy and robust. E. The healthy goats have been fed. F. The healthy goats had water recently. G. Sickly animals may not survive.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the merchant. The commander states the troops' desire for a pet goat as a mascot. The merchant tells what he has available. The commander asks to examine a young animal. The commander suspects that the animal may not be healthy and asks about its diet and water intake. The deal may or may not be closed. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© Luke Powell

© Ellyn Cavanagh, Ph.D

UNIT 22

STORY 22

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can. Use the previous (blank) page.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست و دوم

۱. خلیل پیش ماه گل رفت تا برای مهمان چای بیاورد.
۲. ماه گل در آشپزخانه منتظر او بود.
۳. او متوجه شد که شوهرش هیجانی است.
۴. خلیل به ماه گل گفت که فرزندان شان میخواهند آنها به ایران بروند.
۵. ابراهیم آنها را با طیاره میبرد.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- آیا گفته میتوانید که چرا خلیل در آن روز هیجانی بود؟
- ماه گل وقتی که هیجان شوهرش را دید، چه فکر کرد؟
- چرا ماه گل نتوانست از شوهرش بپرسد که چه وقت سفر خواهند کرد؟
- مهمان خلیل کی بود؟ و برای مهمان چه باید پخته میشد؟
- خلیل راجع به چه میخواست با ابراهیم صحبت کند؟

4. Can you picture a smuggling operation like the one run by Haji Noman? How does it work, and what are the risks? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 22

خرید و فروش اشیای لوکس

اگر در یک کشور سیستم های نقلیات، مخابرات و مطبوعات کار نکنند، مردم زندگی دشواری خواهند داشت. متأسفانه، در افغانستان مردم این دشواری ها را دیدند و خیلی عذاب کشیدند. بعد از روی کار آمدن حکومت نود کابل، بازارها دوباره باز شدند و رونق گرفتند. مردم با شوق و ذوق زیاد به خریدن رادیو، تلویزیون، ویدیو، موتورسیکل، بایسکل و موتور شروع کردند. البته، آسان نیست که همه مردم بتوانند این چیزها را بخرند. زیرا وضع اقتصادی در کشور هنوز خیلی بد است. ولی آرزومندی برای بهرت ساختن زندگی هر روز بیشتر میشود و مردم کوشش می کنند تا اشیا لوکس بخرند. خرید و فروش خانه نیز در افغانستان خیلی زیاد شده است.

1. difficulty	6. improvement	11. transportation
2. luxurious	7. (they) flourished	12. being established
3. desire / aspiration	8. government	13. of course
4. press	9. real estate market	14. (it) is increasing
5. things / items	10. with eagerness and enthusiasm	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ اشیا is the plural form of the word شی 'thing / item / substance' made by Arabic rule.

DIALOG 22

Two Men Discuss High Prices in the Marketplace, and Financial Difficulties

- غنی: غنی جان بالآخره موترسیکل خریدی؟
- غنی: چی گی ها میزنی نبی جان! مه پول بایسکله ندارم. موترسیکله چطوبخرم.
- نبی: به راستی هم که قیمتها بسیار زیاد اس. مه هنوزیک تلویزیون خریده نتانستیم.
- غنی: تلویزیون بسیار ضرور اس. اگه نداشته باشی، از دنیا بیخبر میمانی. شکر که نشرات تلویزیون ما باد از سالها دوباره شروع شد.
- نبی: راس میگی. مه یک ویدیو ویک رادیوکست کهنه دارم. اوناره میفروشم. یک مقدار پول دگه هم سرش میمانم. یک تلویزیون نومیخرم. اگه وضع اقتصادی بهترشوه، بری بچیم یک کمپیوتر هم میخرم.
- غنی: امید اس که باد از ای شرایط خوبترشوه.

1. TV broadcast	6. (I) will put on it
2. radio cassette player	7. what are (you) talking about
3. uninformed	8. conditions
4. prices	9. indeed
5. thank (God)	10. video

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 22

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. دومرد دربارهٔ بلند بودن قیمت ها در کابل صحبت میکنند.
۲. یک زن وشوهر دربارهٔ خریدن یک خانهٔ نوگپ میزنند.
۳. صاحب یک موتر دربارهٔ موتر نو خود صحبت میکند.
۴. یک زن وشوهر در مورد خریدن مبل وفرنیچرگپ میزنند.
۵. یک دکاندار در مورد قیمت های فرنیچر با مشتری گپ میزند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 22

Clothing

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

لنگی / دستار	●	A. coat
بالاپوش / کرتی	●	B. vest
لباس / پیراهن زنانه	●	C. shirt
کلاه	●	D. pants
واسکت	●	E. shoes
دستمال سر / چادر	●	F. sandals
بوت	●	G. dress
پیراهن	●	H. headscarf
پتلون	●	I. turban
چپلی	●	J. cap

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can, starting with the top of head moving downward to the bottom of feet.
5. Draw a card. State your plans to find such an item at the market, why you want to buy it, and what qualities you are looking for. Elaborate.
6. Select two cards, with either a male or female Afghan orphan in mind. These donated clothing items don't fit or don't serve the person well. Talk about your orphan and his/her unsuitable clothes: they may be too small, too large, too short, too colorful, or not suitable for the season, etc.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.

MILITARY 22

Tire Repair

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● بعضی (اوقات) موتر فروشیها تیرهای فروشی دارند. ● درقریه مجاور، یک موتر فروشی وجود دارد. ● بعضی (اوقات) موتر فروشیها تیر را ترمیم میکنند. ● سربازان مشغول گزومه راه استند. ● تیرواسطه نقلیه آنها پنچر شد. ● دریورتیر اشتبئی را نصب کرد. ● تیر آسیب دیده به ترمیم احتیاج دارد.	A. The troops are on a road patrol. B. Their vehicle had a flat tire. C. The driver installed the spare tire. D. The damaged tire needs repair. E. There is an auto shop in the next village. F. Some(times) auto shops have tires for sale. G. Some(times) auto shops repair tires.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the mechanic. The commander explains the tire problem. The mechanic states what he has available. When the damaged tire is brought, the mechanic assesses the damage. The commander may or may not agree to the mechanic's suggestion. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© both Gary W. Bowersox “The Gem Hunter”

UNIT 23

STORY 23

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست و سوم

۱. روزهای جمعه در افغانستان روزهای کار است.
۲. ماه گل برای پختن غذا چیز زیادی نداشت.
۳. اودر آن روز سبزی چلو پخته بود.
۴. ماست تازه را ماه گل خودش تیار کرده بود.
۵. ابراهیم هم سن و سال خلیل معلوم میشد.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- افغانها در روزهای جمعه معمولاً چه میکنند؟
- چرا ماه گل سبزی را بدون گوشت پخته بود؟
- بر علاوه سبزی چلو، چه چیز دیگری روی میز گذاشته بودند؟
- درباره نشستن زنان سر میزنان چه گفته شد؟ آیا میتوانید راجع به آن صحبت کنید؟
- خلیل و ماه گل چرا خوشحال بودند؟ خلیل از ماه گل چه پرسید؟

4. Can you picture situations where the invited guest will eat with the host only, not the host and his wife? And what might the arrangement be if the guests are a couple or family? What might be the reason(s) for these arrangements? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 23

بازارهای نو

به اساس گزارشات¹ مطبوعات دنیا، وضع بازارهای شهر کابل با گذشت هر روز بهتر میشود. مارکیت های نودر قسمت های مختلف شهر کابل ساخته میشوند و حتی در نظر است که سوپر مارکیت های بزرگ و عصری نیز در کابل ساخته شوند. سرمایه گذاران داخلی، برای ساختن سوپر مارکیت ها، از شاروالی کابل اجازه میگیرند. مهندسين، پلان ها و نقشه های ساختمانی را درست می کنند و تاجران، مواد طرف ضرورت مردم را از شهرهای مختلف افغانستان و هم از دیگر کشورها به کابل وارد میکنند. پیشبینی میشود که در آینده نزدیک، فروشگاه های عصری در شهرهای کلان افغانستان ساخته خواهند شد.

1. goods needed by people	11. modern
2. (they) import	12. passing / lapse
3. according to / based on	13. municipality
4. businessmen / merchants	14. plan
5. supermarket	15. (it) is predicted
6. domestic investors	16. department store / store
7. reports	17. (they) prepare / make
8. (it) is intended / is being considered	18. permission
9. design / map	19. architects
10. near future	20. market

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ گزارشات is the plural form of گزارش 'report'. As a rule, the suffix ات is used to construct the plural form of nouns of Arabic origin only. However, as a common mistake, some Dari nouns such as خواهش 'show', نمایش 'show', پیشنهاد 'suggestion', etc., are made plural with this suffix: خواهشات, نمایشات.

© Gary W. Bowersox “The Gem Hunter”

© Luke Powell

DIALOG 23

The Mayor Speaks with an Investor Who Wants to Build a Supermarket

- تاجر: شاروال صاحب، تشکر که به مه وخت ملاقات دادین.
 شاروال: قابل تشکر نیس. فکر خوبی دارین. یک سوپرمارکیت عصری بری شهر ما لازم اس.
 تاجر: مصارف ساختمان سوپرمارکیت مه میتم. شما ده قسمت نقشه کشی با مه کمک کنین.
 شاروال: چرا نی. ما مهندس های خوب داریم. اونا ره ده اختیار شما میگذاریم.
 تاجر: راجع به پلان تان کمی گپ بزنین.
 شاروال: ده ای سوپرمارکیت اشیای ضروری مردم فروخته خاد شد.
 تاجر: چی قسم اشیای؟
 تاجر: بیشتر مواد خوراکی. مثل آرد، برنج، شکر، روغن، گوشت، میوه جات، سبزیجات و لبنیات. همچنان، دواها، مواد پاک کاری و غیره.

1. (we) will put at your disposal	6. you are welcome / don't mention it
2. dairy products	7. flour
3. expenses	8. drafting / designing
4. cleaning materials	9. in connection with / with respect to
5. cooking oil	10. (it) is necessary

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 23

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. دودوست در مورد پیدا کردن کار با هم صحبت میکنند.
۲. یک مادر با پسر خود در مورد اینکه او باید ازدواج کند، گپ میزند.
۳. یک مادر و دختر درباره خرید برای عروسی صحبت میکنند.
۴. یک تاجر با شاروال شهر کابل صحبت میکند.
۵. یک مرد با دوست خود در مورد بازارهای کابل صحبت میکند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 23

Personal Possessions

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

سامان بازی	●	A. money
سی دی پلییر	●	B. TV
تلفون جیبی	●	C. radio
کلید	●	D. CD player
تلویزیون	●	E. cell phone
پول/ پیسه	●	F. jewelry
بکس دستی	●	G. toy
رادیو	●	H. handbag
جواهر/ زیورات	●	I. watch
ساعت بند دستی	●	J. key

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange the words as quickly as you can by size: what fits into your pocket and what you would carry.
5. Draw a card. State several characteristics that describe the item, without mentioning it. Another student states what the item is.
6. Draw two cards. Tell which item is more useful to you, and why. If neither one is useful to you, suggest a person or people who might like them.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the following page for additional practice. Make up stories.

© both Rosemary Stasek

© Dominic Medley / Jude Barrand

MILITARY 23

Finding the Way

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● آنها استقامت دره را نمیدانند. ● شاید یک افغان محلی آنها را کمک کند. ● سربازان در راه عزیمت به یک دره دور افتاده استند. ● آنها خریطه ندارند. ● افغان محلی میتواند یک نقشه رسم کند. ● آنها نمیدانند که دره چقدر دور است. ● در یک چهارراهی، آنها راه خود را گم میکنند.	● A. The troops are en route to a remote valley. ● B. At a crossroads, they get lost. ● C. They do not know the direction to the valley. ● D. They do not know how far the valley is. ● E. They do not have a map. ● F. A local Afghan might help them. ● G. The local Afghan can draw a map.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is asking an Afghan passerby for directions. The commander wants to know the distance, and requests a map sketched. The Afghan draws and explains the sketch. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© both Defend America

UNIT 24

STORY 24

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست و چهارم

۱. ابراهیم تا وقت نان شب در خانهٔ خلیل ماند.
۲. او به خلیل گفت که روز چهارشنبه به پاکستان خواهند رفت.
۳. افغانها بیکه به خارج سفر میکردند، وقت کافی برای فکر کردن و پلان ساختن نداشتند.
۴. ماه گل به سرعت به جمع کردن لباس های خود شروع کرد.
۵. خلیل باهیجان در مورد سفر روز چهارشنبه فکر میکرد.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- ابراهیم در وقت رفتن از خانهٔ خلیل، چه گفت؟
- راجع به سفرهای افغانها به خارج در سالهای جنگ داخلی، چه شنیدید؟
- چرا ماه گل نمیخواست که دربارهٔ هیچ چیز دیگری فکر کند؟
- چرا خلیل در مورد سفر کردن به پاکستان تشویش داشت؟
- آیا برای رسیدن به پاکستان، به وقت زیاد احتیاج داشتند؟ چرا؟

4. Can you picture the items which Mah Gul cherished and would not leave behind? What do you think she packed because the item was needed? On the other hand, what would she not bother to take with her? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 24

وضع زنها در افغانستان

در یک جامعه پیشرفته، زنها در امور سیاسی، اقتصادی و اجتماعی نقش مهمی دارند. ولی در جریان جنگ داخلی در افغانستان، حقوق^۱ زنها از آنها گرفته شد. حتی در کارهای منزل نیز زن ها زیر فشار زیاد قرار گرفتند. مثلاً، در بسیاری از خانه ها، ماشین های لباس شویی و ظرف شویی، جاروی برقی و اجاق های عصری برای پخت و پز وجود نداشت و تمام کارها با دست اجرا میشد. حتی اگر بعضی خانواده ها این چیزها را هم میداشتند، بیفایده بود، زیرا اکثر شهرها آب و برق نداشتند. اکنون که وضع زندگی در کابل و دیگر شهرهای افغانستان رو به بهبود^۲ است، زن ها نیز امیدوار استند که زندگی بهتری داشته باشند.

1. chore / work / job	8. economic / economical	15. useless
2. home	9. cooking stove	16. advanced society
3. hopeful	10. (they) were placed	17. for example
4. rights	11. vacuum cleaner	18. pressure / stress
5. washing	12. political	19. dishwasher
6. social	13. affairs / activities	20. (they) were being done
7. role	14. improvement / betterment	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ حقوق is the plural form of حق 'right' made by Arabic rule.

² The phrase رو به بهبود است (lit., 'is faced with improvement') means 'is beginning to improve.'

© all Rosemary Stasek

DIALOG 24

Two Women Complain about the Hardships of Housework

- قدسیه: نفیسه، مه از کارهای خانه بسیار خسته شدیم.
- نفیسه: چاره چیست؟ ده افغانستان، تمام کارهای خانه به دوش زنهای.
- قدسیه: ماشین کالا شویی نداریم. ماشین ظرف شویی نداریم. جاروی برقی هم ده بازار نیست.
- نفیسه: مجبور استیم تمام ای کارها ره به دست انجام بتیم.
- قدسیه: آگه لوازم برقی هم داشته باشیم، چی فایده؟ بسیاری وخت ها برق نیست.
- نفیسه: ده اکثر خانه ها اوهم نیست.
- قدسیه: پخت وپز هرروزه هم مه ره خسته ساخته. کاشکی یخچال میداشتم. تنها هفته دوسه دفعه آشپزی میکدم.
- نفیسه: مطمئن استم که ای روزها تیرمیشه. بالآخره یک روز زندگی ما وشما آسان خاد شد.

1. appliances	6. housework
2. confident / sure	7. (we) have to / are forced to
3. what can be done / what is the solution	8. (it) has bored me
4. (they) are on the women's shoulders / are women's responsibility	9. (I) wish I had a refrigerator
5. (I) am tired of / am fed up with	10. what would be the use of it

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 24

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. صاحب یک تانک تیل در مورد بزنس خود با یک دوستش صحبت میکند.
۲. یک مرد میخواهد برای حویلی خود نهال بخرد.
۳. یک مامور دولت دربارهٔ ساعت های کار خود با مدیر صحبت میکند.
۴. یک زن وشوهر در مورد کار یافتن صحبت میکنند.
۵. دو زن در بارهٔ سخت بودن زندگی در کابل گپ میزنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 24

Transportation

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

طیاره	●	A. car
موتر	●	B. bicycle
موترسیکل	●	C. truck
کشتی/ قایق	●	D. bus
لاری	●	E. motorcycle
بایسکل	●	F. helicopter
ریل/ قطار آهن	●	G. plane
بس/ سرویس	●	H. train
هلیکوپتر	●	I. boat

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can by size: what you might store on your urban property and what is kept in designated yards or hangars.
5. Draw a card. Tell several characteristics that describe the item, without mentioning it. Another student says what the item is.
6. Draw two cards. Tell in what way the two means of transportation are different. Elaborate.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the following page for additional practice. Make up stories.

© both Defend America

© both Luke Powell

MILITARY 24

Finding an Interpreter

 (Six statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● سربازان امریکایی یک ترجمان دارند. ● زندهای قریه حاضر استند با یک ترجمان زن گپ بزندن. ● زندهای قریه انگلیسی یاد ندارند. ● سربازان باید با زندهای قریه گپ بزندن. ● زندهای قریه با خارجی ها گپ نمیزندن. ● ترجمان یک سرباز مرد است.	A. The troops need to speak to the village women. B. The village women do not speak English. C. The village women do not speak to foreigners. D. The American troops have an interpreter. E. The interpreter is a male soldier. F. The village women are willing to speak to a female interpreter.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is interviewing an Afghan woman for the position of Dari-English interpreter. The commander wants to know her level of education, prior experience, and willingness to travel to a remote area. The applicant may or may not be suitable for the job. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© both Defend America

UNIT 25

STORY 25

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست و پنجم

۱. روز چهارشنبه اول ماه حمل بود.
۲. ابراهیم با یک موتر جیب سیاه به خانهٔ خلیل آمد.
۳. پسر کاکای خلیل یک مرد ۵۵ ساله بود.
۴. کوچه های کابل مزدحم بود.
۵. ماه گل چادری آبی پوشیده بود.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- کدام فصل سال بود؟ هوای کابل در آن روز چطور بود؟
- ابراهیم چرا به خانهٔ خلیل آمده بود؟
- در مورد غفور چه میدانید؟ چرا او هم در آنجا بود؟
- راجع به وضع امنیت در آن وقت در کابل چه فکر میکنید؟ بگویید.
- شهر کابل در آن روز چطور معلوم میشد؟

4. Can you picture Khalil and Mah Gul’s house at this point? What do you think they left behind? And who will receive the key to the property? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 25

فرهنگ مهمانی دادن

در فرهنگ افغانستان، ترتیب دادن مهمانی های کلان خیلی رواج دارد. مردم خوش دارند که به افتخار روزهای مهم مانند فارغ التحصیل شدن فرزندان شان از مکتب یا پوهنتون، برگشتن / اعضای^۱ خانواده از سفر، تمام شدن خدمت عسکری مردان فامیل و دیگر مناسبت ها، مهمانیهای خیلی کلان ترتیب دهند. این مهمانیها مانند سالگره ها و نامزدی ها میباشد. غذاهای لذیذ پخته میشود. دوستان خانواده دعوت میشوند. بعضاً، ساز و رقص نیز جزء مهمانی ها میباشد. زیرا مردم افغانستان به موسیقی علاقه زیاد دارند. این مهمانیها اکثراً به روزهای پنجشنبه و جمعه ترتیب داده میشود. زیرا جمعه در افغانستان روز آخر هفته و رخصتی است و اکثر مردم میتوانند در مهمانیها اشتراک کنند.

1. interest	8. delicious
2. culture	9. occasion
3. graduation	10. in honor of
4. musical instrument	11. (they can) participate / attend
5. (it) is customary / common	12. music
6. part / component / ingredient	13. party / reception
7. journey / travel / trip	14. dance

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ اعضا is the plural form of عضو 'member' formed by the Arabic rule, while by the Dari rule it is عضوها.

DIALOG 25

Planning a Party in Honor of a Younger Brother Who Has Completed Mandatory Military Service

- کریم: فرید جان، شو جمعه چی پلان داری؟
 فرید: برادرم قدیر جان خدمت مکلفیت عسکری^۱ ره خلاص کد. به افتخار آمدنش مهمانی داریم. حتماً با خانمت بیا.
 کریم: چقه خوب شد که قدیر جان ترخیص گرفت. کدام کار برش ده نظر گرفتی؟
 فرید: فعلاً کار بسیار پیدا میشه. قدیر جان ده رشته^۲ اقتصاد درس خنده ده شرکت های نوین کار خوب پیدا خاد کرد.
 کریم: چند نفره دعوت کدی؟
 فرید: حساب نکدیم. خویش وقوم و دوست های نزدیک همه هستن.
 کریم: مه چیزی کمک کنم؟
 فرید: نی، تشکر.

1. economy / economics	6. have (you) considered a job for him
2. mandatory military service	7. should I help with something
3. company / firm	8. (I) have not counted
4. relatives	9. discharge papers
5. how good (it) is	

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

¹ In Afghanistan, every male citizen reaching the age of 22 had to join the armed forces for two years. For those who had higher education, this period was reduced to one year.

© Defend America

© USINFO

GIST 25

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک جوان در مورد مسابقهٔ کاغذ پرن با بازی با دوستش صحبت میکند.
۲. معلم یک مکتب موسیقی دربارهٔ باز شدن آن مکتب صحبت میکند.
۳. یک مرد با دوستش در مورد گل های حویلی خود گپ میزنند.
۴. یک مرد میخواهد به افتخار برادر خود یک مهمانی ترتیب دهد.
۵. دو دوست راجع به غذا هاییکه خوش دارند، باهم گپ میزنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 25

Appearance

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

قد بلند ●	A. old (age)
پیر ●	B. young
جوان ●	C. tall
چاق ●	D. short
لاغر ●	E. skinny
قد کوتاه ●	F. fat / portly
سبزه ●	G. fair (skin)
سفید ●	H. dark (complexion)
بد رنگ ●	I. attractive
جذاب / مقبول ●	J. unattractive

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in pairs of opposites.
5. Draw a card. Describe a person with this characteristic, and how it impacts the person's life, either positively or negatively: "..., therefore" Give examples.
6. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
7. Use the pictures on the next page for additional practice. Make up stories.

© UNESCO

© John Patten

© both Rosemary Stasek

© both Ellyn Cavanagh, Ph.D.

MILITARY 25

Finding a Butcher

 (Six statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● دهقانهای محلی حیوانات شان را به خوشی میفروشند. ● کارگرهای آشپزخانه در قصابی کردن حیوانات مهارت ندارند. ● آشپز گوشت کافی در اختیار ندارد. ● دهقانها حیوانات شان را خود شان ذبح نمیکنند. ● سربازان برای غذای روز رخصتی شان گوشت تازه میخواهند. ● صرف مقدارهای کم گوشت در بازار محلی پیدا میشود.	A. The troops request fresh meat for their holiday meal. B. The cook does not have enough meat on hand. C. The kitchen staff is not prepared to butcher animals. D. Only small amounts of meat are offered at the local market. E. Local farmers gladly sell their animals. F. The farmers do not slaughter their animals themselves.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to an Afghan butcher about slaughtering livestock from a local farmer. The commander wants to know his experience in butchering, availability of sufficient amount of butchered meat for the holiday meal, and fee for the service. The butcher may or may not take the job. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© both Luke Powell

UNIT 26

STORY 26

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست و ششم

۱. سه چهار روز می‌شد که نبیل از پدر و مادرش چیزی نشنیده بود.
 ۲. در آن مدت، او نتوانسته بود که با برادر و خواهرانش تلفونی صحبت کند.
 ۳. راه کابل - جلال آباد کوتاه‌تر و خوب‌تر از وقت های صلح بود.
 ۴. ابراهیم برای آوردن پدر و مادر نبیل، پول زیاد گرفته بود.
 ۵. سفرهای غیرقانونی بسیار خطرناک بود.
3. Discuss your thoughts about the following questions:
 - چرا نبیل شبها نمیتوانست بخوابد؟ او به خاطر چه تشویش داشت؟
 - چرا سفر به پاکستان برای ماه گل مشکل‌تر بود؟
 - آیا میتوانید راجع به وضع راه کابل - جلال آباد در آن وقت، صحبت کنید؟
 - کار ابراهیم و اشخاص مانند او چه بود؟
 - او به نبیل چه گفته بود؟ و چرا؟
 4. Can you visualize the travel route? (Consult the map on the next page.) Now imagine the condition of the road, the surrounding terrain, and the distance / travel time to the destination (given the road conditions). Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.

© Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 26

رئیس جمهور و حکومت

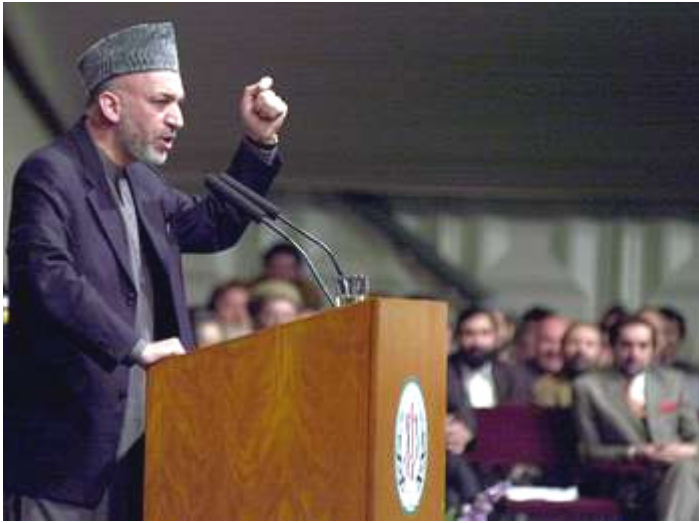
بعد از سقوط حکومت طالبان، یک حکومت جدید در افغانستان تأسیس شد. حامد کرزی از طرف لویه جرگه به حیث اولین رئیس جمهور افغانستان انتخاب گردید. لویه جرگه یک مجلس بزرگ عنعنوی افغان ها میباشد که در مواقع حساس تاریخی برگزار میشود. نمایندگان مردم از تمام اقوام^۱ و گروه های اجتماعی در این مجلس اشتراک می کنند و در باره موضوعات^۲ مهم تصمیم می گیرند. بعد از چندین سال جنگ داخلی و دوره ترسناک طالبان، انتخاب رئیس جمهور مردم را خوشحال ساخت. زیرا موجودیت رئیس جمهور و حکومت در یک کشور، باعث به وجود آمدن صلح و امنیت در آن کشور می شود.

1. existence / being	10. (it) was established
2. era / period	11. (it) is convened / held
3. historic / historical	12. issues / matters / subjects
4. fall / downfall	13. (he) was selected / elected
5. tribes	14. critical / sensitive
6. president	15. dreadful / horrible
7. representatives	16. (they) decide / make decisions
8. group	17. (they) participate
9. gathering / assembly / meeting	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ The word اقوام is the plural form of قوم 'tribe / clan' made by Arabic rule. By Dari rule, it would be قومها .

² موضوعات is the plural of موضوع 'issue / matter / subject' made by Arabic rule. By Dari rule, it would be موضوعها .

© all USINFO

DIALOG 26

A Supporter Expresses His Views on the New Afghan President and His Policies

- کمال: خوب شد که رئیس جمهورنوما انتخاب شد.
 نظیر: مه رئیس جمهورنوه زیاد نمی شناسم. ولی میگن که آدم بسیار خوب اس.
نظر خودت چیس؟
 کمال: آدم تحصیلکده وبا تجربه اس. با شرایط و خصوصیتهای مملکت آشنایی داره.
 نظیر: سیاست داخلیش چطور اس؟
 کمال: طرفدار وحدت ملیس. از حقوق زن ها و اقلیت ها حمایه میکنه.
 نظیر: امید اس که همه گروه های مردم با او همکاری کنن.

1. internal policy	6. cooperation
2. conditions	7. familiarity
3. minorities	8. opinion
4. characteristics / particularities	9. (he) advocates / supports
5. national unity	

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

© Rosemary Stasek

© Defend America

GIST 26

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک طرفدار رئیس جمهور نودر بارهٔ سیاست های حکومت صحبت میکند.
۲. دو همصنفی در مورد یک گدا گپ میزنند.
۳. یک پولیس در مورد دزد بانک از شاهدان سوال میکند.
۴. یک مجاهد سابق در مورد کارهای خود به ژورنالیست معلومات میدهد.
۵. دوسر باز با همدیگر صحبت میکنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 26

Personality / Background

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

زشت	●	A. pleasant
خوش برخورد	●	B. mean
خوشحال	●	C. happy
پولدار	●	D. sad
فقير	●	E. poor
بی تحصیل	●	F. rich
تحصیل کرده	●	G. educated
غمگین	●	H. uneducated
زمخت	●	I. talented
با استعداد	●	J. clumsy

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them in pairs of opposites as quickly as you can.
5. Draw a card. Describe a person with this characteristic, and how it impacts the person's life, either positively or negatively: "..., therefore" Give examples.
6. Select two or more cards that will describe either a "class bully" or a "class president," from your own experience. Elaborate.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the next page for additional practice. Make up stories.

© USINFO

© Rosemary Stasek

MILITARY 26

Finding a Local Guide

 (Six statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● سربازان راه قریه را بلد نیستند. ● سربازان بالای اراضی با پای پیاده رفته نمیتوانند. ● یک نفر راهنمای دارای حیوانات باید پیدا کرده شود. ● سربازان باید به یک قریه دور افتاده بروند. ● تا قریه راه موتر رو وجود ندارد. ● سربازان حیوانات باربری یا اسب ندارند.	A. The troops need to go to a remote village. B. The village is not accessible by vehicle. C. The troops cannot traverse the terrain on foot. D. The troops do not have any pack animals or horses. E. The troops do not know the way to the village. F. A guide who has pack animals must be found.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is interviewing an Afghan for the position of guide. The commander wants to know his knowledge of the area, availability of sufficient number of animals, and willingness to leave right away. The Afghan may or may not be suitable for the job. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© all USMC

UNIT 27

STORY 27

1. 🎧 Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست هفتم

۱. موتر به سرعت از کوچه های مزدحم کابل میگذشت.
۲. ابراهیم هیجانی معلوم میشد.
۳. رانندهٔ موتر به زبان دری صحبت میکرد.
۴. ابراهیم گفت که تا نزدیکی های سرحد، کسی موتر آنها را ایستاد نخواهد کرد.
۵. او گفت که اگر موتر ایستاد کرده شود، خلیل باید همه چیز را بگوید.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- راجع به داخل موتر چه شنیدید؟
- در مورد رانندهٔ موتر چه میدانید؟
- چرا خلیل نمیخواست که دربارهٔ راننده چیزی بداند؟
- آیا میتوانید در مورد پولیس طالبان کمی صحبت کنید؟
- آیا خلیل و ماه گل میتوانند دوباره خوشحال و آرام شوند؟ چه وقت و چطور؟

© both Ed Rouse / www.psywarrior.com

4. Can you picture the harsh law imposed by the Taliban police? What effect did that have on people like Mah Gul and Khalil? In what way did it change Afghans' lives? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 27

ورزش

مردم افغانستان در پهلوی ورزشهای بین المللی از قبیل فوتبال، باسکتبال والیبال و غیره، ورزشهای باستانی و عنعنوی خود را بسیار خوش دارند. یکی از قدیمی ترین این ورزش ها کشتی گیری است که آن را پهلوانی هم میگویند. کشتی گیری در افغانستان علاقمندان زیاد دارد. در رخصتی های عمومی، مانند جشن نوروز، جشن استقلال، عید رمضان و عید قربان، در هر گوشه و کنار افغانستان، مسابقات مهم کشتی گیری ترتیب داده میشوند. تیم های پهلوانی از شهرهای مختلف افغانستان در کابل جمع میشوند و باهم مسابقه میکنند. ورزش کشتی گیری خصوصاً در سمت شمال افغانستان تاریخ قدیمی تر دارد.

1. team	4. old / antique
2. (they) gather	5. ancient / old
3. region / side / direction	6. wrestling

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

DIALOG 27

The Coach of a Wrestling Team and His Assistant Discuss Their Chances of Winning in the Finals

- مربی: مسابقهٔ فاینل کشتی گیری چطور خاد شد؟
- معاون مربی: فکر میکنم که ده وزن های خفیف ما برنده میشیم.
- مربی: راس میگی. تشویش مه از وزن های متوسط و سنگین اس.
- معاون مربی: چانس برنده شدن ما ده وزن متوسط کم اس.
- مربی: پهلوان های وزن سنگین ما چطور استن؟
- معاون مربی: همه بری مسابقه آماده استن. به قدر کافی تمرین کدن.
- مربی: ده اوصورت، کپ قهرمانی از ما خاد شد.
- معاون مربی: انشالله.

1. weight	7. championship trophy
2. wrestler	8. concern / worry
3. middle / medium	9. in that case
4. practice	10. heavy
5. final	11. chance
6. light	12. winner

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

© USINFO

© DoD Media

GIST 27

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. دو همکار در مورد اعلان مسابقه فوتبال با همدیگر صحبت میکنند.
۲. یک پسر در مورد برنده شدن در مسابقه توپ دنده با پدرش صحبت میکند.
۳. یک معلم تقسیم اوقات نو را به شاگردان میخواند.
۴. معلم سپورت با یک شاگرد درباره داخل شدن او به تیم باسکتبال گپ میزند.
۵. یک مادر در مورد فایده های ورزش با دختر خود گپ میزند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 27

Professions

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

دكاندار	●	A. soldier
سرباز	●	B. shopkeeper
ژورنالست	●	C. teacher
ماموردولت	●	D. government employee
ترجمان	●	E. interpreter
دهقان	●	F. laborer
معلم	●	G. physician
داکتر	●	H. farmer
انجنیر / مهندس	●	I. engineer
کارگر	●	J. journalist

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can as (predominantly) “white collar” and “blue collar” workers.
5. Draw a card. Give several examples of this person’s work. Elaborate.
6. Draw two cards. Tell either how similar or how different the two are.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the following pages for additional practice. Make up stories.

© both Ellyn Cavanagh, Ph.D.

© Defend America

© ASC

© Defend America

© Defend America

© USAID

© Ellyn Cavanagh, Ph.D.

© Rosemary Stasek

© Rosemary Stasek

© USAID

© Rosemary Stasek

MILITARY 27

Getting a Meal

 (Six statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● در این ساحه علامه ای از کدام بازار دیده نمیشود.	● A. The troops have been on patrol since morning.
● مسافران بعضاً میتوانند در کدام مهمانخانه چیزی برای خوردن پیدا کنند.	● B. The troops are hungry and thirsty.
● سربازان گرسنه و تشنه استند.	● C. The troops need food and water.
● سربازان از صبح به اینطرف مشغول گز مه بوده اند.	● D. There is no sign of a market in this area.
● در قریهٔ بعدی یک مهمانخانه هست.	● E. Travelers can sometimes get a meal at a roadside inn.
● سربازان به غذا و آب احتیاج دارند.	● F. There is a roadside inn in the next village.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the owner of the roadside inn. The commander wants to know if his troops can get a hot meal and something to drink, and wants to know what is available and in what quantity. The Afghan may or may not be able to accommodate the commander's request. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© Luke Powell

© Rosemary Stasek

© Luke Powell

UNIT 28

STORY 28

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست و هشتم

۱. در سرحد پاکستان، صدای تیراندازی به گوش رسید.
۲. دریور به زبان پشتوبه ابراهیم چیزی گفت.
۳. ابراهیم به خلیل گفت: "امروز به پشاور خواهیم رسید".
۴. دریور موتر را به طرف بالای کوتل حرکت داد.
۵. خلیل و ماه گل به دعا خواندن شروع کردند.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- آیا میدانید که کوتل سروبی در کجا واقع است؟ بگویید.
- آنها چطور متوجه شدند که جنگ کوچکی بین دو گروه مخالف در جریان بود؟
- راجع به رانندهٔ موتر چه شنیدید؟ او به کدام زبان صحبت میکرد؟
- در مورد هوا در آن روز چه گفته میتوانید؟
- خلیل و ماه گل چرا دعا کردند؟ آنها در دعای شان چه گفته باشند؟ بگویید.

4. Can you picture what a trip over the Sarobi Pass entailed? Think about the incline and rugged terrain. Now imagine warring factions battling for control of the area. Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.

© Luke Powell

5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 28

کلتور غذا خوردن

یکی از قاعده های مهم در کلتور افغانستان، شستن دستها قبل و بعد از غذا خوردن میباشد. همچنان، در وقت غذا خوردن، اطفال منتظر می شوند تا کلان های خانواده به خوردن شروع کنند. بعد از آن نوبت آنها میرسد. مادرها همیشه کوشش می کنند که به فرزندان شان این قاعده ها را یاد بدهند. مریم که یک مادر خوب است، دو پسر و یک دختر دارد. او همیشه از فرزنداناش می خواهد که در وقت غذا خوردن باید با نزاکت باشند و با دست های پاک سر میز غذا خوری بنشینند. قابل تذکر است که همه مردم افغانستان با قاشق، پنجه و کارد غذا نمیخورند. در اکثر مناطق این کشور، مردم معمولاً روی زمین مینشینند و با دست غذا میخورند. لهذا، دستها باید همیشه قبل و بعد از غذا شسته شود.

1. (they) wait	5. therefore
2. well-mannered / tactful	6. turn
3. (it) is worth mentioning	7. rule / manner / custom
4. to wash	8. older ones / adults

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

© Ellyn Cavanagh, Ph.D.

DIALOG 28

A Mother Ensures Her Children Wash Their Hands before Meals

- مادر: اولادها، دستهای تانه بشویین. نان تیاراس.
 داود: مه ششتیم. نجیب نشسته.
 نجیب: میرم میشویم.
 داود: مادر، مسعوده وخت شروع کده.
 مسعوده: مه گشنه شدیم مادر جان.
 مادر: بچیم، آدم نانه پیش ازدگا شروع نمی کنه. صبرکوکه همگی بیاین.
 طفل ها باد از کلانها شروع میکنن.

1. (she) has already begun	4. ready
2. one does not begin (to eat) food before others do	5. (I) have washed
3. wash	

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 28

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک مادر میخواهد بداند که اطفالش دستهای خود را شسته اند یا نه.
۲. یک دختر فاکولته میخواهد فکر دوستش را در مورد ازدواج خود بداند.
۳. یک پدربه دخترش میگوید که نزاکت های اجتماعی را در نظر بگیرد.
۴. مدیرمکتب با یک شاگرد شوخ وبازیگوش صحبت میکند.
۵. دوخواهر در مورد برادر خود گپ میزنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 28

Daily Routine

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

خرید کردن	●	A. sleep
شستن	●	B. eat
کارکردن	●	C. work
خانه آمدن	●	D. wash up
راحت بودن	●	E. relax
خوابیدن/ خواب کردن	●	F. shop
بیرون رفتن	●	G. wake up
تلویزیون دیدن	●	H. watch TV
بیدار شدن	●	I. go out
خوردن	●	J. come home

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can
 - a. chronologically, when on a busy schedule; and
 - b. in two categories: “babies” and “moms.”
5. Draw a card. Give an example of when you do this activity. Elaborate. Now draw a second card. Tell which one you do first and which one afterwards.
6. Select two cards that allow you to use both in a statement with “... while”
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the next page for additional practice. Make up stories.

© Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

© Kerry Saner

© Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

MILITARY 28

Finding a Local Contractor

 (Six statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● سربازان حاضر شدند که در قسمت ترمیم کمک کنند. ● اکثر مواد ساختمانی بصورت محلی پیدا میشود. ● یک شرکت ساختمانی افغانی باید پیدا کرده شود. ● مکتب قریه به اثر لرزیدن زمین خساره برداشت. ● تعداد زیادی از اهالی قریه کار ندارند. ● سربازان میتوانند بعضی سامانها و تجهیزات را بیاورند.	● A. The village school was damaged in a mudslide. ● B. The troops offered to help with the repair. ● C. The troops can bring some tools and equipment. ● D. Many villagers have no jobs. ● E. Most construction supplies are available locally. ● F. An Afghan construction company must be found.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is interviewing an Afghan contractor for the repair project. The commander wants to know his experience in construction, availability of a sufficient number of construction workers, and willingness to bid low. The contractor may or may not be suitable for the job. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© Defenselink

© UNEP

© both USINFO

UNIT 29

STORY 29

1. 🎧 Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت بیست ونهم

۱. زد و خورد بین گروه های مخالف قطع شد.
۲. خلیل و ماه گل نتوانستند به خانه شان برگردند.
۳. ابراهیم گفت که آنها باید تا روز چارشنبه آینده صبر کنند.
۴. او تنها به روزهای چارشنبه میتواندست افغانها را از سرحد بگذراند.
۵. خلیل از ابراهیم معذرت خواست.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- کدام فصل سال بود؟ راجع به روزها در آن فصل چه گفته میتوانید؟
- خلیل و ماه گل چرا باید یک هفته دیگر صبر میکردند؟
- ابراهیم چه قسم اشخاص را میشناخت؟
- آن اشخاص چطور میتوانستند او را کمک کنند؟
- کدام روز هفته برای ابراهیم مهم بود؟ و چرا؟

© both Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

4. Can you picture the procedures at the Afghan-Pakistan border? What was the ticket to freedom for Mah Gul and Khalil? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 29
خواستگاری و ازدواج

صبور یک مرد پولدار است. او چندین دختر دارد. یکی از دختران صبور که بسیار زیباست، خواستگاران زیادی داشت. صبور می خواست که دخترش با یک مرد تحصیل کرده و خوب ازدواج کند. بالاخره، یکی از این خواستگاران که انجنیر بود و از انگلستان به کابل آمده بود، با دختر صبور ازدواج کرد. اسم او اشرف بود. صبور برای دخترش در هتل کابل یک محفل عروسی کلان ترتیب داد و همه دوستان و همسایه ها را دعوت کرد. بعضی از آواز خوانان معروف کابل در محفل عروسی هنرنمایی کردند. خویشاوندان انجنیر اشرف برای اشتراک در محفل عروسی، از انگلستان به کابل آمده بودند و برای عروس تحفه های قشنگ آورده بودند.

1. attendance / participation	5. several
2. gift / present	6. performance
3. suitors	7. marriage
4. marriage proposal	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

© both Rosemary Stasek

DIALOG 29

Two Neighbors Discuss News of an Upcoming Wedding

خبر داری که روز جمعه عروسی دختر صبور جان اس؟	همسایه^۱ اول:
عروسی کدام دخترش اس؟	همسایه^۱ دوم:
دختر خور دش. <u>هموکه بسیار خاستگار داشت.</u>	همسایه^۱ اول:
تو ره دعوت کده؟	همسایه^۱ دوم:
بلی، مه و خانم مه دعوت کده.	همسایه^۱ اول:
عروسیش ده کجا اس؟	همسایه^۱ دوم:
ده هوتل کابل.	همسایه^۱ اول:
<u>خانندیش کیس؟</u>	همسایه^۱ دوم:
<u>امانی و فیض کاریزی^۱.</u>	همسایه^۱ اول:

1. singer
2. the same one that had many suitors
3. are you aware (do you know)

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

¹ Names of Afghan singers

GIST 29

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. دو همسایه راجع به محفل عروسی دختر همسایه^۱ دیگر خود گپ میزنند.
۲. دو همکار درباره^۲ اعلان فوتی پدر یکی از همکاران شان گپ میزنند.
۳. یک زن و شوهر جوان درباره^۳ سالگره^۳ دختر خود صحبت میکنند.
۴. یک مرد درباره^۴ گرفتن زن دوم با دوست خود صحبت میکند.
۵. دو همسایه درباره^۵ سالگره^۵ دخترهای شان صحبت میکنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 29

Chores

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

آب گرفتن	●	A. cook
جارو کردن	●	B. clean / tidy up
لباس شستن	●	C. sweep
غذا پختن	●	D. wash clothes
دوختن	●	E. get water
پاک کردن	●	F. make repairs
سرویس کردن غذا	●	G. bake bread
ترمیم کردن	●	H. serve food
نان خشک پختن	●	I. sew

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can according to your perception of men's versus women's chores.
5. Draw a card. Give an example of when you do this chore, if ever. Elaborate.
6. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
7. Use the pictures on the next pages for additional practice. Make up stories.

© both UNEP

© Luke Powell

© UNEP

© both UNEP

© both Defenselink

© Rosemary Stasek

MILITARY 29

Searching for a Suspect

 (Eight statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● در قسمت مدخل قریه یک مهمانخانه وجود دارد. ● مظنون یک مرد افغان است. ● صاحب مهمانخانه هنوز بیدار است. ● سربازان در جستجوی یک مظنون هستند. ● اهالی قریه در خانه های شان هستند. ● مظنون جوان و ریشدار است. ● حالا شب است. ● سربازان مرد را تا یک قریه تعقیب کردند.	A. The troops are looking for a suspect. B. The suspect is an Afghan man. C. The suspect is young and bearded. D. The troops followed the man to a village. E. The villagers are in their homes. F. It is nighttime now. G. There is a roadside inn at the entrance to the village. H. The innkeeper is still up.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the innkeeper. The commander wants to know if a man matching the description of the suspect is at the inn. The innkeeper may or may not have provided room and board to the person. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© Shahab Azim

© Defend America

© Luke Powell

UNIT 30

STORY 30

1. 🎧 Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت سیم

۱. بعد از ظهر روز چهارشنبه، ابراهیم به خانهٔ خلیل آمد.
۲. سفر خلیل و ماه گل کوتاه و دلچسپ بود.
۳. تورخم یک شهر خورد است.
۴. ابراهیم کاغذها را به پولیس نشان داد.
۵. ماه گل در زیر چادری راحت بود.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- روز چهارشنبه، خلیل و ماه گل خود را چطور احساس میکردند؟
- ماه گل چرا چادری پوشیده بود؟
- آیا میتوانید راجع به هوای تورخم در آن روز صحبت کنید؟
- چه فکر میکنید؟ ابراهیم چطور توانست اجازهٔ داخل شدن به پاکستان را بگیرد؟
- خلیل و ماه گل چه وقت دانستند که به پاکستان رسیده اند؟

4. Can you picture Torkham? What kind of a place is it, and who lives and works there? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.

© both Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 30

فال، فالبینی و تعبیر خواب

از زمان های خیلی قدیم به اینسو، انسانها به فال و فالبینی و تعبیر خواب بسیار علاقه مند بوده اند. در افغانستان نیز، پیش فالبین و ملا رفتن و از سر سفیدان تعبیر خواب را پرسیدن بسیار رواج دارد. این علاقه مندی گاهی کم و گاهی بسیار زیاد است. به کسانی که به فال و فالبینی باور دارند، خرافاتی می گویند. زیرا این گروه فکری می کنند که ملا ها و فالبین ها می توانند بیماری ها را درمان کنند. آنها بعضاً نزد داکتر نمیروند و ملا ها را ترجیح می دهند. ملاها دوگونه هستند. یک گروه آنها که آدمان خوب میباشند، در خدمت دین هستند و به مردم کمک میکنند. گروه دیگر ملاهای ساخته کار و دروغگو هستند. آنها درباره دین چیزهای زیادی نمیدانند و کوشش میکنند که مردم را فریب دهند.

1. (they) prefer	8. liar
2. era / age / time	9. type / kind
3. old women	10. crooked / dishonest / deceitful
4. superstitious	11. cure / remedy
5. interpretation of a dream	12. fortune / omen / augury
6. (they) believe	13. fortune-telling / soothsaying
7. people / human beings	14. at times / sometimes

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

DIALOG 30

A Young Woman Consults a Friend about Going to a Fortune-Teller

- فاطمه: عایشه جان، میخایم پیش فالبین برم.
 عایشه: چرا؟
 فاطمه: میخایم بفامم که چی وخت عروسی میکنم.
 عایشه: پیش کدام فالبین میری؟
 فاطمه: پیش ملا شمس الدین.
 عایشه: هوش کنی اونجه نری. اویک ملای ساخته کارودروغگوی اس.
 فاطمه: اما مادرکلانم میگه که اوفالبین خوب اس.
 عایشه: نمیفامم چرا توبه فال و فالبینی باورداری؟
 فاطمه: مردم میگن که فالبین ها درست پیشگویی میکنن.
 عایشه: به گپ مردم باورنکو.

1. prediction / forecast / foretelling
2. (you should) be careful (cautious) not to go there
3. do not believe

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 30

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک مادر خواب دخترش را تعبیر میکند.
۲. یک زن از ملا کمک میخواهد که صاحب اولاد شود.
۳. یک دختر جوان میخواهد مادر مریضش را به زیارت ببرد که خوب شود.
۴. یک زن جوان میخواهد که پیش فالبین برود.
۵. دو دوست دربارهٔ یک ملای خوب صحبت میکنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 30

Military Duties

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

انداخت کردن باتفنگ ها	●	A. stand in formation
خواندن اعلامیه ها	●	B. follow orders
پاک کردن بارک ها	●	C. shoot rifles
اجرا کردن تطبیقات ها	●	D. carry weapons
دیدن تعلیم و تربیه	●	E. conduct exercises
حمل کردن سلاح ها	●	F. go on patrol
تطبیق کردن اوامر	●	G. receive training
ایستاد شدن درنظام	●	H. clean the barracks
اجرا کردن گزومه	●	I. read announcements

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can, according to frequency during your current duty week.
5. Draw a card. Give an example of when you (will) do this duty, what it involves, and how you feel about it. Elaborate.
6. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
7. Use the pictures on the next page for additional practice. Make up stories.

© all Defend America

© Defenselink

MILITARY 30

Trash Disposal

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● سربازان میتوانند کثافات را بسوزانند. ● بوی کثافات سوخته بسیار نامطبوع است. ● سربازان در یک محوطه زندگی میکنند. ● مردم محلی میتوانند در بدل یک مزد کثافات را دور ببرند. ● قطی های کثافات زود پُرمیشوند. ● سربازان میتوانند کثافات را در یک زمین پُرکاری گور کنند. ● کثافات باید از محوطه بیرون کرده شود.	A. The troops live in a compound. B. The trash canisters are filling quickly. C. The trash must be removed from the compound. D. The troops may burn the trash. E. The troops may bury the trash in a landfill. F. The smell of burning trash is very unpleasant. G. The locals may haul away the trash for a fee.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the local Afghan spokesperson. The commander explains the trash problem, and finds out if the community is willing to cooperate. When the Afghan leader weighs the options, the fee becomes the focal point. The two parties proceed to negotiate that fee. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© all UNEP

UNIT 31

STORY 31

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت سی و یکم

۱. وقتی که ابراهیم به نبیل تلفون کرد، درمونشن ساعت ۲ بعدازظهر بود.
۲. خلیل بعد از مدت های طولانی صدای نبیل را شنید.
۳. ماه گل هم با پسرش تلفونی صحبت کرد.
۴. صدای ماه گل نشان میداد که او مریض بود.
۵. ابراهیم گفت که یک اپارتمان خوب برای خلیل و خانمش خریده است.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- ابراهیم چرا به نبیل تلفون کرد؟ اوچه چیز مهمی برای گفتن داشت؟
- آیا میتوانید راجع به احساسات نبیل در آن وقت صحبت کنید؟
- در مورد ماه گل چه شنیدید؟ بگویید.
- نبیل به پدر و مادر خود چه گفت؟
- اوبه ابراهیم چه گفت؟

4. Can you picture the “nice apartment” offered to Mah Gul and Nabil, and what it contained in the way of comfort and amenities? Imagine what it had, and what it did not have. What might the couple miss from their old home and neighborhood? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 31

ولایت های افغانستان

ساختار اداری افغانستان نسبت به ایالات متحده^۱ امریکا ساده تر است. افغانستان به عوض ایالت ها، به ولایت ها تقسیم شده است. در حال حاضر، این کشوری ولایت دارد. ولی امکان کمتری^۲ بیشتر شدن ولایات^۱ در افغانستان، همیشه وجود دارد. ولایت ها را والی ها اداره میکنند. هر ولایت، چندین ولسوالی^۲ و هر ولسوالی به نوبه^۳ خود، چندین علاقه داری^۳ دارد. کسیکه ولسوالی را اداره میکند، به نام ولسوال و کسیکه علاقه داری را اداره میکند، به نام علاقه داریاد میشود. والی ها از مرکز یعنی از طرف وزارت داخله مقرر میشوند. آنها برای اداره کردن ولایتهای شان صلاحیت محدود دارند. قرارهای مهم درباره^۴ تمام ولایات در کابل گرفته میشوند.

1. (it) has been divided	8. (they) govern / administer
2. decision	9. governor / head of a province
3. in turn	10. simple
4. increase or decrease	11. state
5. structure	12. limited
6. authority	13. (they) are appointed
7. possibility	14. administrative

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ ولایت ها is the plural form of ولایت made by Arabic rule, while by Dari rule it is ولایات.

² The word ولسوالی refers to a subdivision of a province. The person in charge of a ولسوالی is called a ولسوال.

³ The word علاقه داری refers to a subdivision of a ولسوالی. The person in charge of an علاقه داری is called an علاقه دار.

DIALOG 31

Two Friends Discuss the Administrative Structure of Afghanistan

- سرور: افغانستان چند ولایت داره؟
 نعیم: فعلاً، سی ولایت داره.
 سرور: چرا فعلاً؟
 نعیم: ده سالهای آخر، تعداد ولایت ها کم و زیاد شده.
 سرور: ولایت ها ره کی اداره میکنه؟
 نعیم: والی ها.
 سرور: واحد های اداری^۱ کوچکتر از ولایت چیس؟
 نعیم: ولسوالی و علاقه داری.
 سرور: مسؤول^۲ ولسوالی و علاقه داری کیس؟
 نعیم: ولسوال و علاقه دار.

1. responsible / in charge
2. in recent years
3. administrative units

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

¹ The overall administrative structure of Afghanistan is different from that of the USA. There are no equivalent terms in English for words such as ولسوالی, ولسوال and علاقه داری.

² This word is also written as مسئول.

GIST 31

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. دوافغان دربارهٔ مداخلات کشورهای خارجی در افغانستان صحبت میکنند.
۲. دوافغان دربارهٔ تشکیلات اداری افغانستان گپ میزنند.
۳. یک خبرنگار در مورد لویه جرگه با یک افغان مصاحبه میکند.
۴. دودوست دربارهٔ تأسیس حکومت نوگپ میزنند.
۵. دونفر دربارهٔ وضعیت آیندهٔ افغانستان صحبت میکنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 31

Leisure-Time Activities

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

به دیدن کسی رفتن	●	A. talk
کتاب خواندن	●	B. watch a movie
به موسیقی گوش دادن	●	C. play an instrument
نواختن یک ساز	●	D. listen to music
توپ بازی کردن	●	E. visit someone
یک غذای سبک خوردن	●	F. fly a kite
گپ زدن	●	G. play ball
کاغذ پرن بازی کردن	●	H. eat a snack
فلم دیدن	●	I. read a book

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two groups: “solitary” and “social” activities.
5. Draw a card. Talk about the last time you engaged in this activity (if never, give a reason.) Elaborate.
6. Draw two cards. Compose a statement using both: “My roommate wants to..., but I prefer to....”
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the next page for additional practice. Make up stories.

© all Rosemary Stasek

MILITARY 31

Staffing a Checkpoint

 (Six statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● سرباز بایسکل سوار را ایستاد میکند. ● سربازان در یک پوستهء تلاشی مؤظف شده اند. ● بایسکل سوار کارت هویت عکسدار ندارد. ● در پوستهء تلاشی، هرکس باید کارت هویت خود را نشان بدهد. ● یک مرد افغان سوار بر بایسکل به پوستهء تلاشی میرسد. ● هیچکس نمیتواند بدون نشان دادن کارت هویت بگذرد.	● A. The troops are staffing/manning a checkpoint. ● B. An Afghan rides a bicycle to the checkpoint. ● C. The soldier stops the bicyclist. ● D. Everybody must show ID at the checkpoint. ● E. Nobody may pass without showing ID. ● F. The bicyclist does not have a photo ID.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the soldier as interpreter. The soldier is speaking to the bicyclist. The bicyclist presents a document, but it is not a photo ID. The soldier may or may not agree to let the Afghan pass. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.)
Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question.
Transcribe and translate it.
6. Use the picture for review. Practice the vocabulary that you already know.

© DoD Media

UNIT 32

STORY 32

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت سی و دوم

۱. نبیل اول به خواهرش دینا که درویرجینیا بود، تیلیفون کرد.
۲. اکنون، آنها میتوانستند زود زود با پدر و مادرشان تیلیفونی گپ بزنند.
۳. اعضای خانوادهٔ خلیل به همدیگر بسیار نزدیک بودند.
۴. آنها در روزهای رخصتی از همدیگر دیدن میکردند.
۵. خلیل و ماه گل از فرزندان خود همیشه شکایت میکردند.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- نبیل بعد از برخاستن از تخت خوابش چه کرد؟
- اول به کی تیلیفون کرد؟ و چه گفت؟
- بعد از آن چه کرد؟
- فرزندان خلیل چرا آنقدر خوشحال بودند؟
- برای آنها زندگی کردن پدر و مادرشان در پاکستان چرا بهتر بود؟

4. Can you picture life in Pakistan for an Afghan family? How would they adjust? Would their daily routine be the same or different? How so? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 32

حقوق زن ها

در زمان حکومت طالبان، زن ها نه تنها بیکار ساخته شدند، بلکه تمام حقوق اساسی شان هم از آنها گرفته شد. بالاخره، وضع به حدی خراب شد که زنان و دختران تحصیل کرده در کوچه ها گدایی می کردند. رفتن دخترها به مکتب و پوهنتون منع کرده شد و هیچ زن حق نداشت که در بیرون از خانه کار کند. زنهای محروم افغانستان نه کار داشتند و نه پول. امروز که شرایط تغییر نموده است، زن ها دوباره به تحصیل و کار شروع کرده اند. آنها هم درس میخوانند و هم کار میکنند. به اساس خبرهای مطبوعات جهان، حتی در اکادمی پولیس و وزارت دفاع نیز زن ها دوباره به کار شروع کرده اند.

1. study / education	8. (a person's) right
2. fundamental / basic	9. jobless
3. Ministry of Defense	10. so / so much
4. during	11. (it) was banned
5. Police Academy	12. deprived
6. begging / panhandling	13. (they) have changed
7. news	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

DIALOG 32

A Man and a Woman Discuss Afghan Women's Basic Rights as Guaranteed by the New Government

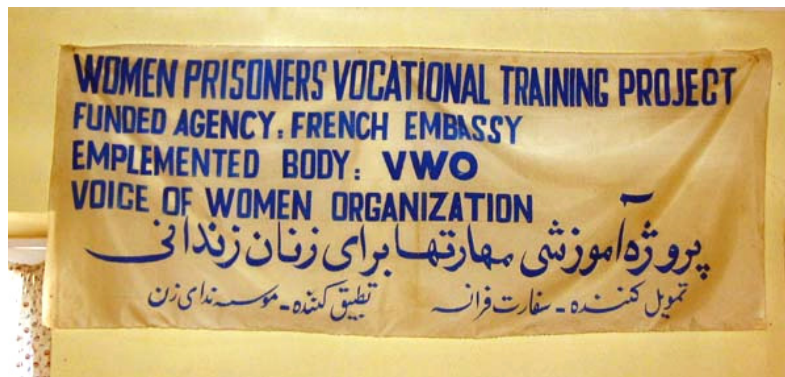
- زن: خالد جان، شنیدم حکومت نوبه زنها حقوق مساوی میته.
 مرد: درست شنیدی. مه صد فی صد طرفدار حقوق مساوی زن و مرد استم. زنها باید تحصیل کنن، کارکنن و صاحب یک زندگی آبرومند شون.
 زن: ده وخت طالبها، زنهاى تحصیلکده گدایی میکنن. امید اس که او روزها تکرارنشہ.
 مرد: انشالله وضعیت هرروز خوبترخاد شد.
 زن: مکتب های دخترانه همه وازشدن. پوهنتون هم شروع شد.
 مرد: زنها ده شفاخانه ها و اداره های دولتی به کارشروع کدن.
 زن: مه هم به زودی دوباره سرکارمیرم.
 مرد: ده کجا؟
 زن: ده وزارت داخله. مه قبلاً پولیس بودم. دوباره پولیس میشم.

1. owner / title holder / possessor	4. government agencies
2. decent	5. equal
3. (you) heard right (correctly)	6. (it) is hoped

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

© Kerry Saner

© both Rosemary Stasek

GIST 32

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک زن و یک مرد دربارهٔ حکومت های سابق گپ میزنند.
۲. یک پدر به سوال های دخترش در مورد اشغال افغانستان توسط اتحاد شوروی سابق، جواب میدهد.
۳. دودوست دربارهٔ حکومت مرکزی صحبت میکنند.
۴. دوشاگرد پوهنتون دربارهٔ وضع زندگی مهاجرین صحبت میکنند.
۵. یک زن و یک مرد دربارهٔ وضع حقوق زنها در وقت طالبان صحبت میکنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

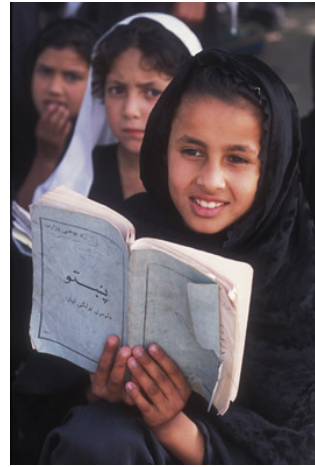
CARDS 32

Educational Activities

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

نوشتن	●	A. speak / talk
خواندن	●	B. listen
گوش کردن	●	C. read
گپ زدن / صحبت کردن	●	D. write
پرسیدن	●	E. count
حساب کردن	●	F. ask
جواب دادن	●	G. answer
حفظ کردن	●	H. study
امتحان دادن	●	I. memorize
تحصیل کردن / مطالعه کردن	●	J. take a test

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two categories: “in class” and “at home.” Explain your rationale.
5. Draw a card. Talk about this particular activity, recalling your own schooling.
6. Select a card. Make a negative statement: “My roommate/classmate never....” Then contrast it with an affirmative one: “But I always / often / sometimes ...”
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the next page for additional practice. Make up stories.

© all Luke Powell

MILITARY 32

Bartering for a Necessity

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● ممکن است که رانندهٔ افغان یک ریسمان داشته باشد. ● سربازان غذا و آب بوتلی دارند. ● یک واسطهٔ نقلیهٔ خراب شد. ● ممکن است که رانندهٔ افغان در بدل غذا و آب ریسمان خود را بدهد. ● سربازان به یک ریسمان محکم ضرورت دارند. ● سربازان مشغول گزومهٔ راه هستند. ● سربازان باید واسطهٔ نقلیهٔ خراب شده را کش کنند.	A. The troops are on a road patrol. B. One vehicle broke down. C. The troops need to tow the disabled vehicle. D. The troops need a strong rope. E. The Afghan motorist may have a rope. F. The troops have food and bottled water. G. The Afghan may trade rope for food and water.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the Afghan motorist. The commander explains the problem, and finds out if the motorist has the needed rope. When the Afghan produces the rope, the commander examines it for strength. The two parties then proceed to negotiate a fair trade. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the picture on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© DoD Media

UNIT 33

STORY 33

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت سی و سوم

۱. بیشتر افغانها در منطقهٔ حیات آباد پشاور زندگی میکردند.
۲. خانه ها در آنجا معمولاً کوچک و ارزان بودند.
۳. در پشاور میتوانید به آسانی آپارتمان پیدا کنید.
۴. آشپزخانهٔ آپارتمان خلیل و ماه گل بسیار کوچک بود.
۵. آنها قبلاً هم چندین دفعه در آپارتمان کرایه زندگی کرده بودند.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- راجع به منطقهٔ حیات آباد چه یاد گرفتید؟
- در مورد شهر پشاور چه گفته شد؟
- آیا میتوانید کمی در مورد آپارتمان خلیل و ماه گل صحبت کنید؟
- چرا زندگی کردن در آن آپارتمان برای آنها آسان نبود؟
- ماه گل از خودش چه می پرسید؟

4. Can you picture the area of town where Afghan immigrants settled? What do you think happens over time when people from the same culture and homeland gravitate together? Do you know of other cities like this, that have a “Chinatown” or “Little Italy,” for example? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 33

رهبران مجاهدین¹

روزهای سخت جنگ، مردم افغانستان را بیچاره کرد. در جریان تقریباً بیست و پنج سال آخر، جنگ داخلی به شدت در این کشور ادامه یافت. تنظیم های مختلف مجاهدین، گروههای مسلح خود را تأسیس نمودند و بر علیه همدیگر جنگیدند. از جمله رهبران مشهور تنظیمهای مجاهدین برهان الدین ربانی، گلبدین حکمتیار، صبغت الله مجددی، عبدالرب رسول سیاف، محمد یونس خالص، پیرسید احمد گیلانی و مولوی محمد نبی بودند. هرچه مخالفت بین رهبران مجاهدین بیشتر میشد، مردم افغانستان بیشتر عذاب می کشیدند. قوماندانان گروه های مسلح مربوط به این تنظیم ها که امروز به نام جنگسالاران یاد می شوند، برای چندین سال به جنگ بر علیه همدیگر ادامه دادند.

1. against	8. organization
2. warlords	9. helpless / desperate
3. armed	10. (they) continued
4. (it) was prolonged / lasted	11. intensively / seriously
5. leaders	12. related / belonging
6. (they) fought	13. (they) established / founded
7. out of the whole / from among	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ مجاهدین is the plural form of the word مجاهد 'holy warrior / freedom fighter.' The term مجاهدین has been used with reference to the Afghan armed groups who initially fought the Soviet invaders in the 1980s, but after the withdrawal of the Red Army from Afghanistan, started fighting one another for the power.

© both Luke Powell

DIALOG 33

Two Friends Discuss Hostile, Armed Groups in Afghanistan

- سرورجان، افغانستان چی روزهای سخته تیرکد! جنگ داخلی مملکته تباه کد. **نعیم:**
- راس میگی، قدرت طلبی گروه های مسلح، ملیون ها انسانه از بین برد. **سرور:**
- بلی، خوب شد که وخت شان خلاص شد. **نعیم:**
- خلاص نشده. هنوز هم ده هر گوشه وکنار فعالیت دارن. **سرور:**
- چی وخت از شر شان نجات می یافیم؟ **نعیم:**
- حکومت نوبری خلع سلاح کردن اونها کوشش میکنه، ولی ای کار آسان نیس. **سرور:**
- امید اس که حکومت نومؤفق شوه. **نعیم:**

1. (it) finished / came to an end	5. (it) destroyed / ruined
2. (it) eliminated	6. evil / harm
3. (we) will be saved (freed / rescued)	7. thirst (longing) for power
4. (it) went through / passed	8. to disarm

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

© Rosemary Stasek

© USMC

© Mustafa Rasuli

GIST 33

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک زن ویک مرد در مورد حکومت انتقالی در افغانستان صحبت میکنند.
۲. دودوست در مورد گروه های مسلح مخالف صحبت میکنند.
۳. یک خارجی دربارهٔ بازگشت شاه سابق به کابل صحبت میکند.
۴. دودوست دربارهٔ کشته شدن احمد شاه مسعود صحبت میکنند.
۵. یک استاد به شاگردش دربارهٔ حکومت نومعلومات میدهد.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 33

Work-Related Activities

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

چیزی را در دوش پختن/ نان خشک پختن	● A. manufacture
تولید کردن/ ساختن	● B. sell
فروختن	● C. bake
راندن	● D. repair
ترمیم کردن	● E. build
آباد کردن	● F. safeguard
محافظت کردن	● G. supervise
نظارت کردن	● H. drive
تایپ کردن	● I. type
درس دادن	● J. teach

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two categories: “blue collar” and “white collar” work. Explain your rationale.
5. Draw a card. Give an example of an Afghan who does this kind of work for a living. Elaborate.
6. Select two cards that allow you to compose a meaningful statement using both.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the next pages for additional practice. Make up stories.

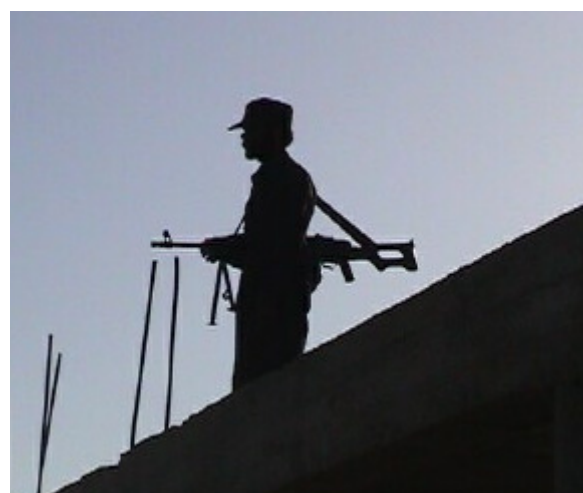
© Defend America

© both Rosemary Stasek

© Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

© Mustafa Rasuli

© both Defend America

© UNEP

MILITARY 33 Getting Propane

 (Six statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● سربازان تانک های خالی دارند. ● پرزه اتصال به تانکهای خالی برابر نمی آید. ● سربازان به گاز مایع (پروپین) ضرورت دارند. ● فروشنده انواع مختلف تانکها را میفروشد. ● تانکهای مختلف با پرزه های اتصال مختلف برابر می آیند. ● فروشنده گاز فروشی دارد.	A. The troops need liquid gas (propane). B. The merchant sells many different size tanks. C. Different tanks fit different attachments. D. The troops have empty tanks. E. The merchant has propane for sale. F. The attachment does not fit the empty tanks.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the merchant. The commander states the troops' need for propane. The merchant tells what he has available. When the empty tanks are brought, the problem with the attachment is discovered. The commander may or may not agree to buy new tanks. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the picture on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

UNIT 34

STORY 34

1. 🎧 Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت سی و چهارم

۱. خلیل از تختخوابش به آسانی برخاست.
۲. ماه گل سردرد و گرسنه بود.
۳. خلیل به آشپزخانه رفت و چای صبح خورد.
۴. وقتی اوازخانه بیرون شد، همه جا مثل کابل معلوم میشد.
۵. خلیل به یک دواخانه رفت و یک دواى مسکن خرید.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- صبح روز پنجشنبه خلیل خود را چگونه احساس کرد؟ و چرا؟
- ماه گل چگونه بود؟
- خلیل پیش از آنکه بیرون برود، چه کرد؟
- چه فکر میکنید؟ او چه چیزهایی از بازار میخرید؟
- در بازار، چرا تعجب کرد؟

4. Can you picture the busy neighborhood of Hayatabad? Imagine the hustle and bustle of early morning business. What did people do in the morning? To whom did they speak, and about what? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.

© both Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 34

اقوام و اقلیت ها در افغانستان

افغانستان کشور جالبیست. در این کشور، اقوام مختلف زندگی میکنند. این اقوام شامل پشتونها، تاجکها، ازبکها، هزاره ها، نورستانی ها، بلوچ ها و غیره می باشند. این اقوام به زبان ها و لهجه های مختلف صحبت میکنند ولی زبان های رسمی افغانستان دری و پشتوست. اگرچه در احصائیه ها، پشتون ها به حیث اکثریت نفوس افغانستان نشان داده شده اند، ولی اکثریت مردم افغانستان به لهجه های مختلف زبان دری صحبت می کنند. زبان دری تقریباً زبان مشترک همه اقوام افغانستان است. بیشتر مکتب ها و پوهنتون ها نیز به همین زبان تدریس میشوند. همچنان، مکاتبه بین ادارات¹ دولتی، مؤسسات مختلف، شرکتها و افراد تماماً به زبان دری صورت می گیرد. روابط بین اقوام افغانستان در گذشته بدنبود ولی در سالهای جنگ داخلی کمی خراب شد.

1. majority	9. (they) have been indicated (shown)
2. correspondence	10. (they) are taught
3. consisting of / including	11. (it) takes place
4. common	12. individuals
5. statistics / census	13. population / people
6. minority	14. dialect / accent
7. past	15. relationship
8. official / formal	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ ادارات is the plural form of the word اداره 'agency / bureau / office' made by Arabic rule.

DIALOG 34

A Reporter Asks an Afghan about Various Ethnic Groups in Afghanistan

- خبرنگار: لطفاً ده بارهٔ اقوام مختلف افغانستان کمی معلومات بتین. افغان: ده افغانستان، پشتون ها، تاجک ها، ازبک ها، هزاره ها، نورستانی ها، بلوچها وغیره زندگی میکنن.
- خبرنگار: سبب اصلی اختلافات بین اقوام چیست؟ افغان: ده سابق، روابط اقوام بد نبود. ولی ده سالهای جنگ داخلی، متأسفانه کمی خراب شد.
- خبرنگار: چرا؟ افغان: به خاطر منافع شخصی رهبرها.
- خبرنگار: روابط بین اقوام فعلاً چطور اس؟ افغان: ای یک سوال سخت اس. حل ای مشکل وخت زیاد کارداره، لیکن امید وار استم که بهترشوه.

1. cause / reason	6. personal interests
2. for the sake of / because of	7. conflicts / disagreements
3. solving this problem takes a long time	8. primary /main
4. but	9. past
5. leader	

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 34

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک مرد از دوست خود میخواهد که دریافتن کاربرایش کمک کند.
۲. یک روشنفکر افغان کوشش میکند که در مورد خوبیهای کمک های خارجی به یک ملا معلومات بدهد.
۳. دو زن دربارهٔ بازگشت مهاجرین به افغانستان صحبت میکنند.
۴. یک خبرنگار خارجی دربارهٔ اقوام مختلف افغانستان از یک افغان سوال میکند.
۵. یک مرد با دوستش دربارهٔ پسرکاکای خود صحبت میکند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 34

Farming Activities

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

تخمپاشی کردن	●	A. irrigate
قیچی کردن پشم	●	B. harvest
چوپانی کردن / رمه داری کردن	●	C. cultivate
ذبح کردن	●	D. sow
شاخچه بری کردن	●	E. prune
شیردوشیدن	●	F. shepherd / maintain flock
آبیاری کردن	●	G. slaughter
کشت کردن	●	H. shear
خرمن کردن / حاصل گرفتن	●	I. milk

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two categories: “livestock” and “crops.”
5. Draw a card. Give an example of why this activity is important, and who ultimately benefits. Make your point by adding the argument: “If you don’t..., then”

© both Gary W. Bowersox “The Gem Hunter”

6. Select two or more cards in support of your argument that an irrigation canal (کانال آبیاری) that has fallen into disrepair should be repaired. Present your case.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the next pages for additional practice. Make up stories.

© AGSL American Geographical Society Library, University of Wisconsin-Milwaukee Libraries

© UNEP

© UNEP

© UNEP

© AGSL American Geographical Society Library,
University of Wisconsin-Milwaukee Libraries

© UNEP

© UNEP

MILITARY 34

Establishing Rapport

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● قوماندان میخواهد با سرکرده ملاقات کند. ● بعضی (اوقات) افغانها درمورد خارجیها بدگمان میباشند. ● سربازان مشغول یک گز مهء عادی از میان شهر استند. ● قوماندان میخواهد که خود را معرفی کند. ● بعضی (اوقات) افغانها خارجیها را ملاقات نمیکنند. ● آنها بخانهء یک سرکردهء افغان می آیند. ● قوماندان نیات خوب دارد.	A. The troops are on a presence patrol through town. B. They come to the house of an Afghan leader. C. The commander would like to meet the leader. D. The commander would like to introduce himself. E. The commander has good intentions. F. Some(times) Afghans are suspicious of foreigners. G. Some(times) Afghans do not meet with foreigners.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the Afghan leader's bodyguard. The commander emphasizes good intentions when questioned about the purpose of the visit. The bodyguard may or may not comply with the commander's request to meet with the leader. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© all Defend America

UNIT 35

STORY 35

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت سی و پنجم

۱. سفر کردن به پاکستان برای فرزندان خلیل آسان نبود.
۲. ناهید حامله بود و در بیرون خانه کار نمی‌کرد.
۳. دینا در یک رستوران کار می‌کرد.
۴. برای سفر نیل و جلیل به پاکستان، چند روز کافی نبود.
۵. خلیل و ماه گل می‌توانستند ویزه آلمان و آمریکا را به آسانی بگیرند.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- آیا می‌توانید راجع به احساسات فرزندان خلیل کمی صحبت کنید؟
- آنها اکثراً درباره چه فکر می‌کردند؟
- ناهید چرا نمی‌توانست در طیاره پرواز کند؟
- دینا چرا نمی‌توانست رخصت بگیرد؟
- گرفتن ویزه آلمان و آمریکا برای خلیل و ماه گل چقدر وقت را می‌گرفت؟ و چرا؟

4. Can you picture the process of arranging for an immigration visa to Germany or the U.S.? Who had to go to the authorities first, the sponsors or the beneficiaries? What happened then? Was money involved? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 35

وضع یتیم خانه ها

افغانستان یکی از کشورهای بیست که در آن یتیم خانه های زیاد وجود دارد. زیرا در مدت بیشتر از بیست و پنج سال جنگ، مردمان زیادی کشته شدند و اطفال بی شمار بی سرپرست ماندند. بر اساس گزارش های مختلف مطبوعات دنیا، وضع یتیم خانه ها در افغانستان خوب نیست و آنها از هر لحاظ به کمکهای بشری احتیاج دارند. در یتیم خانه ها، دختران و پسران به سنین^۱ مختلف وجود دارند. آنها مانند شاگردان مکتب درس می خوانند و وقتی سن شان بیشتر شد، بعضی مسلک های مهم را یاد می گیرند. برای بهتر ساختن وضع یتیمان و یتیم خانه ها در افغانستان، کشورهای پیشرفته^۲ دنیا کمکهای مختلف میفرستند. کمبود معلمین^۳ و سرپرستان خوب یکی از مهمترین علل^۳ خراب بودن وضع یتیمان و یتیم خانه ها میباشد. فلم های مستند نشان میدهد که عمارت ها و مواد خوراکی و دیگر شرایط برای زندگی کودکان یتیم مناسب نیست.

1. humanitarian	9. causes / reasons
2. documentary films	10. (they) were killed
3. profession / vocation / specialty	11. sponsors / guardians
4. advanced / developed	12. countless / too many
5. suitable / proper / appropriate	13. orphans
6. (they) were left without a guardian	14. ages
7. point of view / respect	15. according to / based on
8. teachers	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ The word سنین is the plural form of سن 'age' made by Arabic rule.

² The word معلمین is the plural form of معلم 'teacher' made by Arabic rule.

³ The word علل is the plural form of علت 'cause / reason' made by Arabic rule.

© both Luke Powell

DIALOG 35

An Orphanage Director Answers a Reporter's Questions

- خبرنگار: لطفاً ده مورد ای یتیم خانه کمی معلومات بتین.
 مدیر: یتیم خانه ما شش ماه پیش تأسیس شد. فعلاً تقریباً دو صد طفل یتیم داریم.
 خبرنگار: سن یتیم ها از چند تا چند اس؟
 مدیر: از یک ساله تا شانزده ساله.
 خبرنگار: یتیم ها ده اینجه چی چیزها ره یاد میگیرن؟
 مدیر: مثل شاگردهای مکتب درس میخانن. کلانترها حرفه های مختلفه یاد میگیرن.
 خبرنگار: چی قسم حرفه ها ره یاد میگیرن؟
 مدیر: قالین بافی و خیاطی ره.
 خبرنگار: شاگردها با کمپیوتر آشناستن؟
 مدیر: نخیر.

1. vocation	3. (it) was established / founded
2. older ones	4. familiar

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 35

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک مهاجر که به کابل بازگشته است میخواهد خانه خود را پس بگیرد.
۲. یک زن بیوه برای پیدا کردن کارو گرفتن خانه، از یک اداره رسمی کمک میخواهد.
۳. مدیر یک یتیم خانه به سوال های یک خبرنگار جواب میدهد.
۴. دو خانم به خاطر منفجر شدن یک مین در کوچه شان متأثر استند.
۵. یک مهاجر میگوید که دخترش در نتیجه انفجار مین کشته شده است.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 35

Camp Activities

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

انتقال دادن / حمل کردن	●	A. stand in line
بدست آوردن / دریافت کردن	●	B. wait
توزیع کردن	●	C. distribute
صبر کردن / منتظر بودن	●	D. receive
سهیم ساختن	●	E. carry
در قطار ایستاد شدن	●	F. share
کمک کردن	●	G. need
ضرورت داشتن	●	H. help / assist

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two categories: “providers” and “recipients.” Explain your rationale.
5. Draw a card. Tell what happened in an Internally Displaced Persons (IDP) camp last month, using the verb in the past tense.
6. Select several cards that help you to describe hardships. State what poor Zorah used to endure when she was in an IDP camp in Pakistan. Then state how much better her life is now, ever since she has returned to Kabul.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the next page for additional practice. Make up stories.

© Luke Powell

© Defend America

© USINFO

MILITARY 35

Guarding Cargo

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● شاروال، مردم صادق شهر خود را تمجید میکند. ● اگر به مردم محلی اعتماد نشود، آنها آزرده میشوند. ● سربازان یک محموله بزرگ مواد کمکی را به شهر آوردند. ● تعداد زیادی از مردم محلی برای حفاظت محموله داوطلب شدند. ● محموله روز بعد توزیع خواهد شد. ● قوماندان مسئول امنیت است. ● محموله باید از طرف شب حفاظت شود.	A. The troops brought a large aid shipment to town. B. The cargo will be distributed the next day. C. The cargo must be guarded overnight. D. Many locals volunteered to guard the cargo. E. The mayor thinks highly of his honest townspeople. F. The commander is responsible for security. G. The locals may be offended if not trusted.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the mayor (or his representative.) The commander explains the security problem, and finds that the Afghans are more than willing to help. The Afghan official assures the commander of the integrity of the local people: they would not allow nor participate in any theft. The commander does not wish to offend the locals but is ultimately responsible for safeguarding the aid shipment until distribution. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© USMC

© both Defend America

UNIT 36

STORY 36

© both sxc

1. 🎧 Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers based on your written transcription.

قسمت سی و ششم

۱. زندگی همیشه جالب و پراز حادثه های شیرین است.
۲. مادر شهلا در تیلیفون گریه میکرد.
۳. مادر نبیل گفت که شوهرش در یک شفاخانه در پشاور است.
۴. شهلا و نبیل اطفال خود را هم به شفاخانه بردند.
۵. داکترها فکر میکردند که پدر شهلا زنده خواهد ماند.

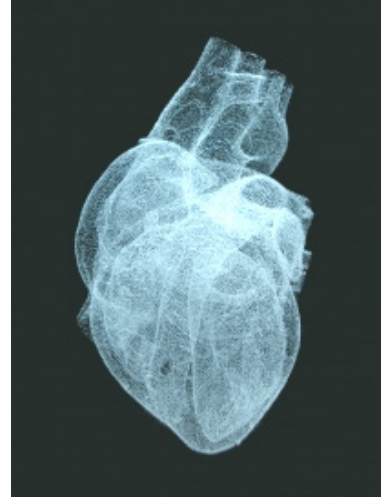
3. Discuss your thoughts about the following questions:

- راجع به زندگی چه گفته شد؟
- مادر شهلا چه وقت به دخترش تیلیفون کرد؟
- پدر شهلا را به کجا برده بودند؟ و چرا؟
- شهلا بعد از صحبت تیلیفونی با مادرش، چه کرد؟
- کدام فصل سال بود؟ درباره هوا چه شنیدید؟

4. Can you picture the situation unfolding in the hospital? What languages were spoken among family and hospital staff? How did they communicate about the important issues at hand? Do you think they had an interpreter? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.

© MorgueFile

© Pixelquelle

5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 36

کشت تریاک

وقتیکه جنگ داخلی در افغانستان شدت گرفت، آرامش و نظم در سرتاسر کشور برهم خورد. شهرهای افغانستان از طرف جنگسالاران مختلف اداره می شدند. حکومت مرکزی قدرت کافی نداشت و قوانین^۱ را در کشور کسی رعایت نمی کرد. یکی از کارهای غیرقانونی، کشت تریاک در بعضی از مناطق شرقی و جنوبی افغانستان بود. دهقانان این مناطق علاقه زیادی به کشت تریاک داشتند زیرا از یکسواز فروش آن پول زیاد بدست می آوردند، و از سوی دیگر اقلیم آن مناطق، کشت کردن تریاک را آسانتر می ساخت. ولی امروزه کمک مؤسسات بین المللی که بر علیه مواد مخدره مبارزه میکنند، کشت تریاک در افغانستان منع شده است. شاید هنوز هم بعضی از دهقانان در مناطق دوردست تریاک بکارند، ولی اگر قوتهای امنیتی از این کار باخبر شوند، آن دهقانان مجازات خواهند شد.

1. laws	9. (they) fight / campaign
2. on the one hand	10. cultivation
3. (it) intensified	11. remote
4. (it) has been banned / forbidden	12. central government
5. (they) were disturbed	13. (they) did not obey / comply with
6. power / strength / capability	14. illegal / unlawful
7. (they) were being controlled / ruled	15. peace and order
8. on the other hand	16. (they) will be punished

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ The word قوانین is the plural form of قانون 'law' made by Arabic rule.

DIALOG 36

A Reporter Interviews a Government Official about the Campaign against Opium Cultivation

- خبرنگار: آمر صاحب، ده مورد مبارزه علیه کشت تریاک کمی معلومات بتین.
- آمر: آخیراً، یک قانون نوساخته شد. به اساس ای قانون، کشت تریاک ممنوع اس. باد از ای، دهقانها باید به عوض تریاک، گندم، برنج و دگه حبوبات کشت کنن.
- خبرنگار: پیش از ای قانون، همه دهقان ها تریاک کشت می‌کنن؟
- آمر: نخیر. تنها ده بعضی از مناطق شرقی و جنوبی کشور، تریاک بیشتر کشت میشد.
- خبرنگار: قانون نوه چی قسم تطبیق می‌کنین؟
- آمر: دوکار می‌کنیم: کشت کننده تریاکه مجازات می‌کنیم. دهقانها ره به کشت برنج، گندم، جواری و غیره تشویق می‌کنیم.

1. grower / cultivator	6. law
2. campaign	7. grains
3. (we) will encourage	8. against
4. banned / forbidden	9. chief / in charge / boss
5. how will (you) implement	

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

© Rosemary Stasek

GIST 36

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. یک خبرنگار با یک پولیس در مورد کشت تریاک مصاحبه میکند.
۲. دودوست دربارهٔ واردات و صادرات صحبت میکنند.
۳. یک زن وشوهر دربارهٔ کمک کشورهای خارجی به افغانستان گپ میزنند.
۴. دونفر دربارهٔ فروخته شدن مواد کمکی خارجی در بازار سیاه صحبت میکنند.
۵. یک زن وشوهر دربارهٔ خرید بعضی از مواد کمکی خارجی گپ میزنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

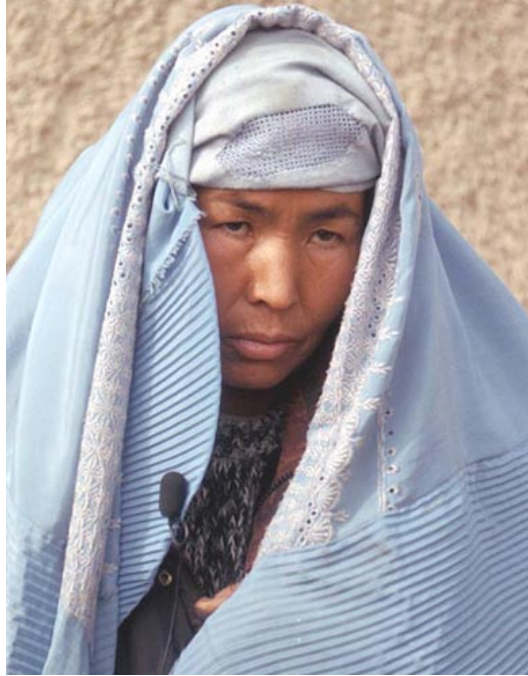
CARDS 36

Manner of Performing Duties

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

● به آهستگی	A. carefully
● بصورت فوری/ فوراً	B. carelessly
● با خوشحالی	C. slowly
● با تردد	D. quickly
● به درستی	E. correctly
● با احتیاط/ به دقت	F. incorrectly
● با صبر/ با حوصله	G. hesitantly
● با بی میلی	H. promptly
● با بی احتیاطی	I. cheerfully
● با بی صبری/ بی صبرانه	J. grudgingly
● بصورت نادرست/ با غلطی	K. patiently
● به سرعت	L. impatiently

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two categories: “positive” and “negative” performance evaluation.
5. Select two cards. Use the words to talk about one person who got fired from a job for poor performance, and another who got promoted for doing an excellent job.
6. Draw a card. Think of a person who has to perform a task. Now tell what he/she is doing, and in what manner. Provide an explanation: “Because....”
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
8. Use the pictures on the next page for additional practice. Make up stories.

© USINFO

© Defend America

MILITARY 36

Deepening Dried-up Wells

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● چاه کم عمق باید عمیق ساخته شود. ● سربازان میتوانند یک برمه و پمپ بیاورند. ● چاه قریه کم عمق است. ● خشکسالی سطح آب زیرزمینی را پایین آورده است. ● چاه خشک شده است. ● ذخیره آبی که در نزدیکی قرار دارد، آلوده شده است. ● یک چاه عمیق آب کافی را فراهم کرده میتواند.	A. The drought has lowered the water table. B. The village well is shallow. C. The well has dried up. D. The nearby reservoir is polluted. E. A deep well can provide sufficient water. F. The shallow well must be deepened. G. The troops may bring a borer and a pump.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the village leader. The village leader complains about the lack of safe drinking water. The villagers are currently hauling water from a nearby stream by donkeys, but the water is polluted and it sickens the people. The commander may pledge help with some logistics for this project. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following pages for review. Practice the vocabulary that you already know.

© Luke Powell

© USMC

© UNEP

© USINFO

UNIT 37

STORY 37

© Pixelquelle

© MorgueFile

1. 🎧 Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت سی وهفتم

1. مراسم جنازه وفاتحه در یک مسجد کلان ترتیب داده شد.
 2. مسجد در مرکز شهر موشن واقع بود.
 3. افغانها، ایرانیها و ترکها در مراسم اشتراک کردند.
 4. دوستان نزدیک خانواده به خانه برادر شهلا رفتند و غذاهای افغانی خوردند.
 5. تمام غذاهای روی میز را شهلا خودش پخته بود.
3. Discuss your thoughts about the following questions:

- پدر شهلا چطور و در کجا فوت کرد؟
- راجع به جنازه وفاتحه، او چه فهمیدید؟ بگویید.
- چه فکر میکنید؟ چرا ایرانیها و ترکها هم در مراسم اشتراک کردند؟
- افغانها بعد از مراسم جنازه وفاتحه، معمولاً چه میکنند؟
- غذا های مختلف افغانی را کی پخته بود؟

4. Can you picture the diverse group of people in the funeral procession? Think about how they knew—or did not know—the deceased, and how their custom of attending funerals might be different from what is practiced in Christian communities. Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 37

پروژه های مختلف شهرسازی

نوسازی یک کشور بعد از بیست و پنج سال جنگ، کار آسانی نیست. برای تطبيق پلان های نوسازی، متخصصین ورزیده، کارگران با تجربه، تجهیزات کافی و مهمتر از همه، پول زیاد لازم است. سرکها، شاهراه ها، تونل ها، پل های مهم، میدان های هوایی و عمارات¹ کلان دولتی در افغانستان، همه قسماً یا کاملاً ویران شده اند. مهندسين افغانی به کمک انجیران و کارمندان ورزیده² شرکتهای خارجی کار پروژه های ساختمانی را در افغانستان پیش میبرند و پول نوسازی نیز از طرف کشورهای دوست داده میشود.

1. most importantly	5. skillful / experienced
2. buildings	6. implementation
3. city development	7. specialists / experts
4. (they) carry out / execute	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ The word عمارات is the plural form of عمارت 'building' made by Arabic rule.

© Gary W. Bowersox "The Gem Hunter"

© DoD Media

© both Defend America

© DoD Media

© USAID

DIALOG 37

Two Engineers Discuss the Road Construction Projects to Which They Are Assigned

- ناصر: رؤوف جان، مه ره ده پروژه^۱ سرک سازی افشاروظیفه دادن.
 رؤوف: چی کارها ده ای پروژه شامل اس؟
 ناصر: ترمیم و قیرریزی سرک کابل - پغمان.
 رؤوف: ده پروژه^۱ ماهم ترمیم سرکها و یلچک ها ده نظر گرفته شده.
 ناصر: پروژه^۱ شما کدام اس؟
 رؤوف: مه ده پروژه^۱ پل چرخي^۱ کارمیکنم. ترمیم یک قسمت شاهراه کابل - جلال آباد وظیفه^۱ ماس.
 ناصر: کارای شاهراه چی وخت خلاص میشه؟
 رؤوف: شاید ده مدت سه ماه خلاص شوه.

1. (they) have assigned (me)	3. asphaltting
2. road construction	4. culvert

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

¹ پل چرخي is a district east of Kabul on the highway leading to Jalalabad. It is famous because a prison and a few military installations are located there.

GIST 37

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. نمایندهٔ مؤسسهٔ نسوان از شاروال کابل کمک میخواهد.
۲. دومهندس دربارهٔ پروژه های سرک سازی صحبت میکنند.
۳. دوباشندهٔ کابل در مورد کمبود برق در سال های آخرگپ میزنند.
۴. دوزن دربارهٔ کمبود آب در شهر کابل صحبت میکنند.
۵. نمایندهٔ سازمان ملل متحد در افغانستان میخواهد یک کودکستان بسازد.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 37

Construction Activities

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

میخ زدن	●	A. dig
کندن / حفر کردن	●	B. pave / blacktop
رنگ کردن	●	C. erect a wall
سمنت انداختن	●	D. pump
ریگمال کردن	●	E. weld
ایستاد کردن دیوار	●	F. nail
ولدنگ کردن	●	G. pour cement
اسفالت کردن / قیر کردن	●	H. paint
پمپ کردن / بمبه کردن	●	I. sand

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two categories: “foundation” (“ground”) and “structure” work.
5. Select several cards that will allow you to explain how fixing a sinkhole and constructing a schoolhouse are different. Elaborate.
6. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.
7. Use the pictures on the next pages for additional practice. Make up stories.

© both Defend America

© Defend America

© Gary W. Bowersox, "The Gem Hunter"

© both Defend America

© USINFO

© Luke Powell

© both Defend America

© USMC

MILITARY 37

Checking Cargo

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● گفته میشود که یک محمولهٔ اسلحه در راه است. ● رانندهٔ لاری اسناد بار را به دست دارد. ● سربازان یک لاری را در بغل سرک ایستاد کردند. ● سربازان نمیخواهند که از زور استفاده کنند. ● محل بار قفل است. ● رانندهٔ لاری به خاطر معطل شدن شکایت میکند. ● سربازان برای پیدا کردن اسلحه به حال آماده باش هستند.	A. The troops stopped a truck at the roadside. B. The trucker complains about the delay. C. The troops are on the lookout for weapons. D. A weapons shipment is known to be on the way. E. The cargo bay is locked. F. The troops do not want to use force. G. The trucker has documentation of the cargo.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the trucker. The commander states the purpose of the search, and requests cooperation. The commander asks the trucker for documentation, and requests that he open the cargo bay. The trucker may or may not comply readily. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© DoD Media

© Defenselink

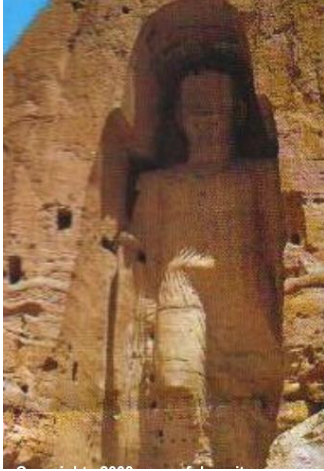

© Defend America

UNIT 38

STORY 38

1. 🎧 Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

© Shahab Azim

© Luke Powell

قسمت سی و هشتم

۱. وقت به بسیار آهستگی میگذشت.
۲. خلیل و ماه گل در پاکستان یک زندگی آرام داشتند.
۳. آنها نمیتوانستند با فرزندان شان تلفونی صحبت کنند.
۴. در پاکستان، خلیل میتواند به رادیو گوش بدهد و تلویزیون ببیند.
۵. طالبان مجسمه های بزرگ بودا را در بامیان ویران کرده بودند.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- آیا پدر و مادر نبیل میتوانند به زودی به آلمان بیایند؟ اگر نمیتوانستند، چرا؟
- در کابل، چرا خلیل نمیتوانست خبرهای جهان را بشنود؟
- او چرا از شنیدن چیزی غمگین شد؟
- در مورد بامیان چه گفته شد؟
- خلیل از خودش چه پرسید؟

4. Can you picture the size of the Buddha statues shown in these photos? Do you think they can be rebuilt? Should they be rebuilt? And why? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.

© Martin Metzger

5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 38

تأسیس شرکت های عصری

اینک که شرایط در افغانستان تدریجاً خوب میشود، سرمایه گذاران میکوشند که شرکتهای عصری تأسیس کنند. به طور مثال، وارد کردن اشیا و لوازم الکترونیکی مانند تلویزیون، رادیو، دی وی دی و کمپیوتر، یکی از ضروریات مهم در این کشور به شمار میرود. در افغانستان، هرچه وضعیت بهتر میشود، زندگی مردم نیز خوبتر می گردد. یک تعداد زیاد جوانان سعی میکنند که درسهای کمپیوتر را بخوانند و اگر ممکن باشد، کمپیوترهای شخصی بخرند. بنابراین، یک تعداد سرمایه گذاران می خواهند که کورس های کمپیوتر را بازکنند تا بتوانند هم پول بدست بیاورند و هم برای کشور خود خدمتی انجام دهند.

1. necessities / requirements	6. electronic equipment / appliances
2. (they) try	7. (they would) do / carry out
3. for example	8. investors
4. possible	9. gradually
5. the more	10. personal

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

DIALOG 38

Two Potential Business Partners Discuss Investing in Imported Computers and Offering Computer Courses

- مرد اول: بیا که ما وتوبری وارد کدن کمپیوتریک شرکت تأسیس کنیم .
- مرد دوم: مه هم از مدتی به ایطرف ده همی فکر استم.
- مرد اول: افغانستان ده حالت عصری شدن اس.
- مرد دوم: بلی. مکتب ها، پوهنتون ها، وزارتخانه ها، همه به کمپیوتروانترنت ضرورت دارن.
- مرد اول: خوب اس که هنوز کسی بری ای کارپیش قدم نشده.
- مرد دوم: کمپیوتروارد می کنیم. کورسهای ارزان قیمت بری تدریس کمپیوتر دایر میکنیم.
- مرد اول: به نظر مه ای یک سرمایه گذاری بسیار خوب اس.

1. in the process of modernization	7. teaching
2. (we) will conduct / open	8. investment
3. for some time (since some time ago)	9. pioneer
4. to import	10. (let's) establish / set up
5. less expensive / cheap	11. idea / thought / opinion
6. ministry	

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

© both Rosemary Stasek

© USAID

GIST 38

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. صاحب یک چاپخانه با یک مشتری در مورد فرمایش او صحبت میکند.
۲. دودوست در مورد کارنطاقی رادیو و تلویزیون صحبت میکنند.
۳. دوسرمایه گذار دربارهٔ وارد کردن کمپیوتر به افغانستان، صحبت میکنند.
۴. یک زن و یک مرد در مورد فایده های تلفون جیبی گپ میزنند.
۵. یک زن و یک مرد در مورد گرفتن تلفون برای خانهٔ شان صحبت میکنند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 38

Kinship Terms

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

نواسهء مذکر	●	A. mother
پدرکلان	●	B. father
دختر	●	C. sister
مادرکلان	●	D. brother
برادر	●	E. son
پسر	●	F. daughter
پدر	●	G. grandfather
مادر	●	H. grandmother
خواهر	●	I. grandson
نواسهء مؤنث	●	J. granddaughter

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called on, arrange them as quickly as you can in two categories: “female” and “male” family members.
5. Draw a card. Characterize this family member in relationship to others, but without mentioning the word. Another student says the word.
6. Speak at length about your own family. If possible, share photos.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.

MILITARY 38

Implementing a Triage System

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● تمام افراد صحیہء موجود اولاً به مجروحین و خیم رسیدگی میکنند. ● کسانیکه جراحات خفیفتر دارند، باید صبر کنند. ● بعضی افغانها شدیداً مجروح شده بودند. ● اشخاص زخمی میخوانند که به آنها فوراً کمک کرده شود. ● تمام مجروحین ارزیابی خواهند شد. ● سربازان به محل وقوع یک زلزله اعزام شدند. ● بعضی افغانها صرف کمی آسیب دیده بودند.	A. The troops were dispatched to the scene of an earthquake. B. Some Afghans were critically injured. C. Some Afghans were only slightly injured. D. All of the injured will be evaluated. E. All available medics are tending to the critically injured first. F. People with less serious injuries must wait. G. Injured people want to be helped right away.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the village spokesperson. The Afghan reports that there are many injured villagers. They all want help right away and are very upset. However, the commander has only limited resources. The available personnel must evaluate all injuries and treat the life-threatening ones first. Perhaps more medics will arrive soon to help the less severely injured. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© all Defend America

UNIT 39

STORY 39

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت سی ونهم

۱. نبیل روز چهارشنبه یک پاکت کلان دریافت کرد.
۲. پاکت را به آهستگی گرفت و از زینه ها پایین شد.
۳. در دهلیز، کلیدها را روی یک میز گذاشت.
۴. وقتی که نبیل به خانه آمد، شهلا سرکار بود.
۵. زنان پیرافغان معمولاً به تنهایی زندگی نمیکنند.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- پاکت از کجا آمده بود؟ در بین آن چه بود؟
- نبیل چرا پیش از هر چیز دیگر پاکت را باز کرد؟
- راجع به مادر شهلا چه گفته شد؟
- برادر کلان شهلا چه پلان داشت؟
- نبیل چرا آنقدر خوشحال بود؟

4. Can you picture the ideal family arrangement, according to Afghan tradition and values? How do Afghans deal with lonely elderly family members? And how do Americans cope with this problem? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
5. Predict what will happen in the next episode. Make up a Dari title for it.

TEXT 39

مؤسسات تعلیمی در افغانستان

در جریان جنگ داخلی، در افغانستان، مؤسسات تعلیمی، پوهنتون ها و مکتب ها همه خسارات جبران ناپذیر برداشتند. شاگردان به خصوص، دختران جوان از تحصیلات عالی محروم شدند و سطح علم و دانش در افغانستان خیلی پایین افتاد. در سال های صلح، در این کشور، شاگردان بعد از فارغ التحصیل شدن از لیسه ها، باید امتحان کانکور را میگذشتانند و بر اساس نمره ای که در امتحان کانکور می گرفتند، به فاکولته های مختلف شامل می شدند. بعضاً، شاگردان نمیتوانستند که به فاکولته دلخواه خود شامل شوند، ولی با آنهم، پوهنتون را میخواندند. زیرا داشتن دیپلوم تحصیلات عالی در افغانستان اهمیت زیاد داشت.

1. (they) would study	9. in particular / especially
2. damages	10. (they) received
3. diploma	11. higher education
4. irreparable	12. science and knowledge
5. level	13. favorite
6. admission exam	14. (it) dropped / decreased
7. educational institutions	15. grade / score
8. school (within a college or university)	

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

© both Rosemary Stasek

DIALOG 39

Two Friends Remember the Good Times They Experienced at Kabul University

حکیم: یادت می آیه؟ چی روزهای خوشی ره ده پوهنتون کابل تیرکدیم!
 قسیم: روزهای خوب بود. اما یادم اس که شامل شدن به پوهنتون سخت بود.
 حکیم: راس میگی. مه میخاستم به فاکولتهء طب برم اما نشد. فاکولتهء ساینس رفتم.
 قسیم: از تو خوباز بهتر بود. مه میخاستم انجینیری بخانم. ده امتحان کانکور، نمرهء کم گرفتم.
 از او خاطر، فاکولتهء ادبیاته خاندم.
 حکیم: کدام رشته ره خاندی؟
 قسیم: ادبیات انگلیسی ره.
 حکیم: چی وخت فارغ شدی؟
 قسیم: تقریباً بیست و پنج سال پیش.

1. when did (you) graduate	6. engineering
2. (we) passed (saw / experienced)	7. medicine
3. science	8. (I) remember
4. therefore / for that reason	9. literature
5. but (it) didn't happen / (I) couldn't make it	

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 39

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. دودوست در مورد اینکه از کدام مکتب فارغ التحصیل شده اند، صحبت میکنند.
۲. دودوست دربارهٔ روزهای خوبی که در پوهنتون کابل داشتند، گپ میزنند.
۳. دو همکار دربارهٔ مشکلات وزارت تعلیم و تربیه صحبت میکنند.
۴. یک زن وشوهر دربارهٔ باز شدن کورسهای سواد آموزی در افغانستان گپ میزنند.
۵. یک زن وشوهر میخواهند به کورس های سواد آموزی بروند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 39

General Family Relationships

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

نواسه ●	A. spouse
همسر (زن یا شوهر) ●	B. parent
پدراندر / مادراندر ●	C. grandparent
برادریا خواهر ●	D. sibling
برادراندر / خواهراندر ●	E. grandchild
جد / نکه ●	F. stepfather / stepmother
پدرکلان یا مادرکلان ●	G. half-brother / half-sister
پسر فرزندی / دختر فرزندی ●	H. adopted son / adopted daughter
نسل / اولاده ●	I. ancestor
پدريا مادر ●	J. descendant

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two categories: “blood relative” and “acquired relative.”
5. Draw a card. Characterize this person by his/her relationship to others in the family, without mentioning the word. Another student says the word.
6. Talk about your own ancestors and living relatives. Elaborate.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.

MILITARY 39

Bringing in Emergency Aid Via Airlift

 (Seven statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● ارتباط قریه با جهان خارج قطع شده است. ● زون نشست باید هموارواری از موانع هوایی باشد. ● یک پس لرزه زلزله راه قریه را خساره مند ساخت. ● پل قریه سقوط کرد. ● فروریختن صخره ها باعث مسدود شدن کوتل گردید. ● هلیکوپترها دریک زون نشست فرود آمده میتوانند. ● کمک باید از طریق هوا آورده شود.	A. An aftershock damaged the road to the village. B. The bridge to the village collapsed. C. A rockslide closed the pass over the mountain. D. The village is cut off from the outside world. E. Help must be brought in by air. F. Helicopters can land in a landing zone. G. The landing zone must be level and free of obstacles.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. While providing earthquake relief to the villagers, an aftershock closed all routes to the village. It stranded villagers and troops alike. The commander is speaking to the village leader about a suitable landing zone nearby. The commander wants to call in an airlift. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following pages for review. Practice the vocabulary that you already know.

© all DoD Media

© DoD Media

© Defend America

UNIT 40

STORY 40

1. Listen to the episode. Transcribe as much of it as you can.
2. Read the following statements and label them “true” (صحیح) or “false” (غلط) by writing T or F. Be prepared to explain your answers, based on your written transcription.

قسمت چہلم

۱. همه میدانستند که خواب نروزی ماه گل یک روز تعبیر خواهد شد.
۲. در آن نروز، خلیل و ماه گل در خانه دخترشان دینا در امریکا بودند.
۳. به روی میز، غذاها و شیرینی های زیاد گذاشته بودند.
۴. افغانها نروزشان را به روز بیست و یکم مارچ تجلیل میکنند.
۵. چند ماه پیش از آن نروز، سربازان امریکایی افغانستان را آزاد کرده بودند.

3. Discuss your thoughts about the following questions:

- آن نروز چرا با سالهای گذشته فرق داشت؟ راجع به آن صحبت کنید.
 - در آن نروز، فامیل خلیل چه چیزها را باهم یکجا اجرا کردند؟
 - افغانها معمولاً نروز را چطور تجلیل میکنند؟ آیا شما و معلمین تان آن را تجلیل کرده اید؟
 - مهمترین چیزیکه سربازان امریکایی بعدتر در افغانستان کردند، چه بود؟ آیا میتوانید کمی در مورد آن صحبت کنید؟
 - در آخر، راجع به داستان خلیل و ماه گل چه گفته شد؟
4. Can you picture the reunion? Who was present? And how did everyone feel, especially the travelers? Discuss your ideas in pairs or small groups. Speak only Dari.
 5. If you had to create one additional episode to this story, what title would you give it?

TEXT 40

مشکلات 'صحي و کمبود شفاخانه ها

یکی از تأثیرات^۲ منفی جنگ های دوامدار در یک مملکت، کمبود شفاخانه، داکتر، و وسایل عصری طبي و دوا میباشد. در نتیجه این کمبود، مریضی ها بیشتر میشود و سالانه، عده زیاد مردم به بیماریهای ساری مبتلا شده جان خود را از دست میدهند. افغانستان در سالهای آخر، از جهت کمبود دوا و داکتر مشکلات بزرگی داشت. بر اساس احصائیه های سازمان یونیسف، مرگ اطفال و مادران در این کشور به بالاترین سطح رسید. اطفال بعد از تولد، واکسین نمی شدند و مادران نیز در نتیجه کمبود مواد غذایی و دوا های ضروری، به بیماری های گوناگون مبتلا می گردیدند و اکثراً، بیماری های شان به مرگ منجر می شد. امروز، به کمک سازمان صحي جهان و دیگر سازمان های بین المللی، وضع صحت عامه در افغانستان، بهتر میشود و شفاخانه های بیشتر دوباره فعال ساخته شده و در خدمت مردم گذاشته می شوند.

1. (they) lose	10. World Health Organization (WHO)
2. negative	11. contagious
3. continuous	12. annually / annual
4. point of view / aspect	13. life / soul
5. public health	14. medical
6. various	15. (they) resulted (in)
7. equipment / means	16. affected / afflicted
8. UNICEF	17. health problems
9. impacts / effects	18. statistics / census

1. Listen first, then read along as you listen.
2. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
3. Now expand any simple, short sentences by adding adjectives, adverbs, or relative clauses with information that you make up. Conversely, take a long, complex sentence and shorten or simplify it.
4. Discuss the narrative in small groups.
5. Create a variation. Work in pairs or small groups.
6. Time permitting, your teacher will conduct additional activities such as dictation, drill, or vocabulary quiz.

¹ The word مشکلات 'problems' is the plural form of مشکل made by Arabic rule.

² The word تأثیرات 'impacts' is the plural form of تأثیر made by Arabic rule.

© USINFO

© Ellyn Cavanagh, Ph.D.

© both Ellyn Cavanagh, Ph.D.

© both Rosemary Stasek

DIALOG 40

A Representative of the Ministry of Public Health Discusses Health Problems of the Villagers with a Village Leader

- مامور: ملک صاحب، مه از طرف وزارت صحت عامه آمديم. لطفاً بگوين که مردم ای ده زيادترچی قسم مريضی ها دارن؟
- ملک: مريضی های مختلف دارن. بين اطفال، چيچک و سرخکان بسيار زياد اس. یک تعداد کلانسال های ما توبرکلوز دارن.
- مامور: ما ده نظر داريم یک کلينیک سياره به ده شما بياريم. داکترودوا به قدر کافی داريم. مريض ها ره تداوی و طفل های خورده واکسين ميکنيم.
- ملک: بسيار زياد تشکر مامور صاحب. چی وخت به خير ميابين؟
- مامور: فعلاً، آمديم که سروی کنم. انشاالله، به زودی کارها ره شروع ميکنيم.

1. tuberculosis	4. survey
2. mobile	5. smallpox
3. measles	

1. First, listen for the general idea. (Close your book for this task.)
2. (Open your book.) Read along as you listen.
3. Match the vocabulary from the scramble box to the underlined words.
4. Practice the original dialog with a partner.
5. In pairs, create a variation.
6. Identify the conversational forms and convert them to formal Dari.
7. Time permitting, your teacher will conduct additional practice activities.

GIST 40

1. First, read the following titles and think about what you might hear.

۱. نمایندهٔ وزارت صحت عامه با ملک ده مختلف صحبت میکند.
۲. یک شوهر از همسرش میخواهد که برای تولد فرزندشان باید به شفاخانه برود.
۳. یک خبرنگار با مدیرهٔ یک یتیم خانه دربارهٔ مشکلات آن صحبت میکند.
۴. یک نرس با مدیر مکتب دربارهٔ واکسین کردن شاگردان گپ میزند.
۵. یک نرس میخواهد با مدیر یتیم خانه دربارهٔ مریضی شاگردان صحبت کند.

2. Listen to three dialogs and identify the corresponding titles.
3. Take notes and tell additional details about each dialog in Dari.
4. Time permitting, using the SmartBoard, your instructor will display the dialogs' transcripts for additional study of conversational versus formal Dari.

CARDS 40

Extended Family

 (Vocabulary is recorded in scrambled order. The Dari words are also provided on flash cards.)

برادرزادهٔ مذکر	●	A. aunt (father's side)
عمه	●	B. uncle (father's side)
خواهرزادهٔ مؤنث	●	C. aunt (mother's side)
ماما	●	D. uncle (mother's side)
خاله	●	E. male cousin (father's side)
خواهرزادهٔ مذکر	●	F. male cousin (mother's side)
دخترماما / دخترخاله	●	G. female cousin (father's side)
کاکا	●	H. female cousin (mother's side)
برادرزادهٔ مؤنث	●	I. niece (brother's child)
پسرماما / پسرخاله	●	J. niece (sister's child)
دخترکاکا / دخترعمه	●	K. nephew (brother's child)
پسرکاکا / پسرعمه	●	L. nephew (sister's child)

1. Listen to the words until you are thoroughly familiar with them.
2. Match them to their meanings.
3. Practice Dari handwriting. Your instructor will write each word. Copy the handwritten versions carefully.
4. Your instructor provides the words on flash cards. Shuffle the cards. When called upon, arrange them as quickly as you can in two categories: "females" and "males."
5. Draw a card. Characterize this person in his/her relationship to others in the family, but without mentioning the kinship term. Another student says the word.
6. Talk about your own extended family, or draw a family tree and share it with others.
7. Time permitting, your instructor will dictate a related sentence for transcription and translation.

MILITARY 40

Landmine Alert

 (Eight statements are recorded in scrambled order. They outline a problem/shortcoming.)

● چوپان هنوز در میدان است. ● یک گوسفند باعث وقوع انفجار شد. ● در میدان، یک انفجار صورت گرفت. ● سربازان مشغول مسدود کردن دورادور میدان هستند. ● مین زمینی گوسفند را به قتل رساند. ● تنها متخصصین/ کارشناسان، مین های زمینی را تصفیه میکنند. ● امکان دارد که مینهای زمینی بیشتر وجود داشته باشد. ● یک گذرگاه مصؤون باید تصفیه کرده شود.	A. There was an explosion in the field. B. The troops are cordoning off the field. C. A sheep triggered the blast. D. The landmine killed the sheep. E. The shepherd is still in the field. F. There may be more landmines. G. A safe path must be cleared. H. Only experts clear landmines.

1. Match the English statements to their Dari counterparts (formal Dari).
2. Transition to conversational Dari: Your instructor will restate the information in a conversational way, using colloquial expressions and forms. Pay close attention to those differences. Repeat the conversational forms in preparation for the role-play.
3. Role-play/Two-way interpretation: The Dari linguist assists the commander as interpreter. The commander is speaking to the village leader. The village leader wants to get the shepherd out of the field. The commander wants the shepherd to stay put until a safe path has been cleared. The village leader may or may not comply readily. (If possible, record the conversation.)
4. (Listen to the recorded conversation.) Critique the performance.
5. Time permitting, your instructor will dictate a related command or question. Transcribe and translate it.
6. Use the pictures on the following page for review. Practice the vocabulary that you already know.

© both Robert W. Kranz

© Luke Powell

APPENDIX STORY 21

پلان رفتن به پاکستان

خلیل پاکت را باهیجان باز کرد. در بین آن، مقدار زیادی دالرویک نامه بود. قلب خلیل به شدت می طپید. نامه را بدست گرفت و چنین خواند:

" پدر و مادر عزیزم، امیدوارم صحت و سلامت باشید. کسیکه این نامه را به شما می آورد، می تواند شما را کمک کند که هر چه زود تر از کابل به پاکستان بروید. مصارف سفر شما را من و جلیل به حاجی نعمان که در پشاور زندگی می کند، فرستاده ایم. لطفاً در مورد خانه و اموال تان و چنین چیزها فکر نکنید. هر چه زودتر آماده شوید که به خیر از کابل برآید. می دانم که مادرم بسیار مریض است، ولی ابراهیم آورنده این نامه شما را با موتر تا پشاور خواهد برد. وقتی به پشاور رسیدید، من و جلیل کارهای دیگر را تلفونی به شما خواهیم گفت. فعلاً، شما را به خدا می سپارم. به آرزوی دیدن و گپ زدن با شما. پسرتان، نبیل."

GIST 21

- ۱ معلم: شاگردها، کتابچه های تانه بکشین. تقسیم اوقات تانه نوشته کنین. ساعت اول ریاضی دارین. ساعت دوم درس دریس. ساعت سوم جغرافیه دارین.
- شاگرد: معلم صاحب تفریح چی وخت اس؟
- معلم: باد از ساعت دوم، بری ده دقیقه تفریح دارین.
- شاگرد: ساعت چارم چی داریم؟
- معلم: ساعت چارم تان درس تاریخ اس. ساعت پنجم پشتودارین.
- شاگرد: معلم صاحب، دگه تفریح نداریم؟
- معلم: بلی، باد از ساعت پنجم باز تفریح دارین. باد از او، مستقیماً به میدانهای سپورت میرین، چون ساعت ششم تان سپورت اس.

۲

- معلم: شاگردها، امتحان شما روز دوشنبه آینده اس.
- شاگرد ۱: معلم صاحب، از کدام درس ها امتحان میگیرین؟
- معلم: از درس اول تا درس دهم.
- شاگرد ۲: چند سوال داره؟
- معلم: بیست سوال.

- شاگرد ۳: امتحان تقریری میگیرین یا تحریری؟
 معلم: دفعهٔ پیش تقریری بود. ای دفعه تحریری اس.
 شاگرد ۴: بری بیست سوال چقه وخت داریم؟
 معلم: دوساعت.
 شاگرد ۱: سوال ها انتخابیس یا صحیح و غلط؟
 معلم: نصف سوال ها انتخابیس و نصف دگیش صحیح و غلط.

۳

- شاگرد اول: حمید، ده روز اول مکتب مه نبودم. شنیدم که معلم ما گیهای مهم زده. چی گفت؟
 شاگرد دوم: تمام گپ های معلم صاحب ده بارهٔ مقررات مکتب بود. مثلاً گفت که شاگردها هیچ وخت به صنف ناوخت نیاین. معلم ها ره احترام کنن.
 شاگرد اول: دگه چی گفت؟
 شاگرد دوم: گفت که کارهای خانگی خوده به وختش بیاریم. نظافته ده صنف مراعات کنیم. مزاحم همصنفی های خود نشیم. راستی، نگفتی که روز اول مکتب کجا بودی؟
 شاگرد اول: با فا میلم بری رخصتی پروان رفته بودیم. به کابل ناوخت رسیدیم.
 معلم صاحب کدام گپ مهم دگه هم گفت؟
 شاگرد دوم: تمام گپ هایش یادم نیس. معلم صاحب لست مقرراته به دیوار صنف نصب میکنه.

STORY 22

هیجان خلیل و ماه گل

خلیل شتابان نزد ماه گل رفت. ماه گل در آشپزخانه منتظر او بود تا پنتوس چای را به مهمان ببرد. ماه گل وقتی هیجان شوهرش را دید، دانست که کدام خبر مهم در راه است. خلیل تبسم کرد و گفت: " اولاد ها میخواهند که من و تو هر چه زود تر روانه پاکستان شویم. ابراهیم وظیفه دارد که ما را به سلامت با موتر از کابل تا پشاور ببرد." ماه گل از شادی به گریستن آغاز کرد و حتی نتوانست بپرسد که این سفر برای چه وقت است. خلیل زنش را آرام ساخت و گفت که برای نان چاشت چیزی تهیه کند. زیرا ابراهیم مهمان آنها خواهد بود. خلیل میخواست که پلان برآمدن را با ابراهیم مفصلاً در میان بگذارد. این پلان چه بود؟ خلیل هنوز نمی دانست.

GIST 22

۱

- جمیله: کریم جان، شنیدم که موتر نو خریدی. مبارک باشه.
 کریم: بلی، موتر سابقم بسیار کهنه بود. هر روز خراب میشد. خانم میخواست که یک موتر نو بخریم.
 جمیله: چی قسم موتر خریدی؟
 کریم: تو یوتا. اگه لاف نشه، آهوواری می دوه.
 جمیله: رنگش چیس؟ چند دروازه بیس؟
 کریم: رنگش ماشیس. چار دروازه بیس.
 جمیله: حالی چی وخت شیرینی شه میتی؟^۱
 کریم: جمعه آینه مه و خانم گل غوندی^۲ میریم. بیا مهمان ما باش.
 جمیله: تشکر، فکر میکنم که همی بهترین شیرینیس.

¹ In Afghan culture, when something good happens to somebody like buying a house, a car or getting a promotion, graduating from school, etc., his/her friends and colleagues use the phrase:

چه وخت شیرینی شه میتی؟ By using the word شیرینی they do not necessarily ask for "candy." Instead, they expect him/her to throw a party, take them to movies or a restaurant.

² Gulghundi is a village in Parwan province. Every year in the months of March and April, when its famous redbuds are in full bloom, Gulghundi attracts thousands of visitors, mainly from Kabul.

۲

- زن: فاروق، خانه های فروشی کارته سه خوش آمد؟
 شوهر: بسیار مقبول اس. مه خانه چار اتاقه ره خوش کدم.
 زن: مه هم. خصوصاً حولیش بسیار کلان اس.
 شوهر: سالون و اتاق نان خوری چی خوب افتورخ اس.
 زن: اتاقهای خوهم دل واز و روشن اس.
 شوهر: آشپزخانه به نظرت کمی خورد نیس؟
 زن: نی نی، بری ما و تو بسیار مناسب اس. یک میز چار نفری ده گوشیش به خوبی جای میشه.
 شوهر: تشناب هایش هم بد نیس.
 زن: از خانه هاییکه تا حالی دیدیم، همی خانه بهترین اس. چی وخت به خیر میخریم؟
 شوهر: صبا به دفتر رهنمای معاملات میریم. کارهای خرید خانه ره شروع میکنیم.

۳

- شوهر: زحل جان، بری خانه نو خود چی وخت مبل و فرنیچر بخریم؟
 خانم: روز جمعه.
 شوهر: چی چیزها کار داریم؟
 خانم: بری سالون، یک سیت کوچ و چوکی، بری اتاق نان خوری، یک میز نان.
 شوهر: میز چند نفری؟
 خانم: حد اقل هشت نفری باشه.
 شوهر: بری اتاق کوچی بخریم؟
 خانم: هیچ چیز. تخت های خوالماری لباس نواس.

STORY 23

نان چاشت مختصر

روزهای جمعه در افغانستان، معمولاً روزهای مهمان داریست، و خانواده ها برای چاشت غذا های خوشمزه تهیه می کنند. ولی در سالهای جنگ، این عادت تغییر کرده بود. در آن روز، ماه گل که چیز زیادی برای پختن نداشت، صرف سبزی چلوپخته کرد. در بازار، گوشت پیدا نمیشد. لهذا، سبزی گوشت نداشت ولی ماست تازه روی میز بود. ماه گل خودش آنرا در خانه تیار کرده بود.

در مهمانی های مردانه، معمولاً زنها سر میز غذا نمی نشینند، ولی ابراهیم مرد جوانی بود که هم سن و سال پسران ماه گل معلوم میشد. لهذا، هر سه سر میز غذا خوری نشستند و بعد از مدت های خیلی زیاد، چهره های خلیل و ماه گل خندان شد. خلیل از ماه گل پرسید که آیا روز چهارشنبه برای سفر آماده خواهد بود.

GIST 23

۱

مادر: شکریه جان، عروسیت بخیر نزدیک اس. بریم بازار و چیزهای ضروری ره بخریم.

شکریه: کدام بازار میریم مادر؟

مادر: فروشگاه بزرگ افغان^۱. هر چیز همونجه پیدا میشه.

شکریه: امروز کدام چیزها ره باید بخریم؟

مادر: چند دست لباس، چند جوره بوت، سامان آرایش و لوازم خانه.

شکر: زیوراته از کجا بخریم؟

مادر: مه یک زرگر خوبه میشناسم. طلا ها ره از او میخریم.

۲

مادر: قاسم بچیم، بسیار خسته معلوم میشی.

قاسم: امروز بسیار کار داشتم.

مادر: چند روز رخصت بگی. کمی استراحت کو. باد از فوت پدرت، تمام مسؤولیت مالی

خانواده به دوش تو بوده.

¹ is the biggest department store in Kabul. It is located near Kabul Hotel.

- قاسم: راس میگین مادر جان. خوارهایم ده چند سال آخر اجازه کار کردن نداشتن. مه مجبور بودم که شو و روز کار کنم.
- مادر: حالی شرایط فرق کده. خوارهایت میتانن کار کنن. توبه فکر آینده ات باش. بخیر ازدواج کو.
- قاسم: بری ازدواج هنوز وخت اس. اول بری خوارهایم کار پیدا شوه. وضع زندگی ما کمی بهتر شوه. ده مورد ازدواج پسانتر تصمیم میگیریم.

۳

- زمری: زلمی جان، اعلان روزنامه ره دیدی؟
- زلمی: نی. ده باره چیس؟
- زمری: بری ساختن سوپرمارکیت نو، به کارگرهای مسلکی ضرورت دارن.
- زلمی: بسیار خبر خوب اس. مه هفته هاس که کارمی پالم.
- زمری: ده اعلان میگه که به برقی، نجار، رنگمال، گلکار و دگه کارگرها احتیاج دارن.
- زلمی: به کجا مراجعه کنیم؟
- زمری: به شاروالی؟
- زلمی: معاشش چطور اس؟
- زمری: هنوز نمی فامم.¹ باید پیرسیم.

¹ فهمیدن could mean both: 'to know (a fact)' and 'to understand.'

STORY 24

سفر ترسناک

ابراهیم بعد از خوردن نان چاشت، خدا حافظی کرد و رفت. اوبه خلیل گفت که وقت زیادی ندارد و روز چهارشنبه باید روانه پاکستان شوند. در بیست سال گذشته که جنگ داخلی دوام داشت، سفرهای افغانها به خارج از کشور همیشه با عجله و با ترس صورت میگرفت. وقت کافی برای فکر کردن و پلان ساختن نبود. ماه گل از دوری فرزندانش چنان غمگین بود که اصلاً نمی خواست در مورد چیز دیگری فکر کند. اوبا شوق و ذوق فراوان وبه آهستگی، به جمع کردن لباس های خود شروع کرد. خلیل با ترس و هیجان، به سفر روز چهارشنبه فکر میکرد. اواز خود می پرسید: "آیا این سفر آسان خواهد بود؟ آیا وضع صبحی ماه گل برای این سفر که چندین ساعت طول میکشید، مناسب خواهد بود؟"

GIST 24

- ۱
- کارمند نو: بیخشین آمر صاحب، ده مورد ساعت های کارده ای اداره به مه کمی معلومات میتین؟
- امر: ده شش ماه اول سال، وخت کار از هشت صبح تا چهارونیم عصر اس. ده شش ماه دوم، از ساعت نه صبح تا ساعت سه ونیم بعد از ظهر.
- کارمند نو: آیا تفریح نان چاشت هم داریم؟
- امر: بلی، از ساعت دوازده تا یک بعد از ظهر. روزهای پنجشنبه تنها تا ساعت یک بعد از ظهر کار میکنیم.
- کارمند نو: روزهای پنجشنبه تفریح نان چاشت نداریم؟
- امر: نخیر، نداریم.
- کارمند نو: مه چی وخت به کار شروع میکنم؟
- امر: از روز شنبه آینده که اول ماه جوزا¹ اس.

¹ جوزا is the third month in the Afghan calendar which coincides with the period May 22 to June 21.

۲

- فاروق: بری حولی نوخود نهال کاردارم. از کجا بخرم؟
 رزاق: بهترین نهال ها ده فارم بادام^۱ پیدا میشه. از اونجه بخر.
 فاروق: میخایم درختهای مالته، لیمو، بادام، سیب و شفتالو بشانم.
 رزاق: آب و هوای کابل بری مالته، لیمو و بادام مساعد نیس. عوضش میتانی تاک بشانی.
 فاروق: فکر خوب اس. خانم تاکه بسیار خوش داره. ولی نگهداری تاک مشکل اس.
 رزاق: شاخه بری ره میگی؟
 فاروق: بلی، شاخه بری باید ده وخت معین اجرا شوه. تاک به اوزیاد احتیاج داره.
 رزاق: پس به جای تاک، چند درخت بی میوه بشان.

۳

- قدیر: عثمان جان، چی مصروفیت داری؟
 عثمان: باد از آمدن از امریکا، یک تانک تیل خریدم.
 قدیر: بسیار خوب. مبارک باشه. تانک تیلت ده کجا واقع اس؟
 عثمان: ده شهر آرا^۲ اس.
 قدیر: عایداتت خوب اس؟
 عثمان: کار تانک تیل ده شهر کابل بسیار خوب است. ده ماه های آخر، تعداد موترها بی اندازه زیاد شده. اما راه ها خراب اس. تانکرها به موقع معین به ما پترول و دیزل رسانده نمی تانن.
 قدیر: وختیکه بری شما تیل نرسه چی میکنین؟
 عثمان: جیره بندی میکنیم. به هر موتر، زیاد تر از چند گیلن تیل نمی فروشیم.

¹ فارم بادام باغ is a large nursery located in the northern part of Kabul.

² شهر آرا is one of the oldest districts of Kabul. It is located at the beginning of Kabul-Mazar-e-Sharif highway.

STORY 25

آغاز سفر

روز چهارشنبه اول ماه جدی بود. باد سردی می وزید و کابل منتظر برف بود. ابراهیم با یک موتر توپوتای خاکستری به خانه خلیل آمد. بکس ها را با عجله به موتر بالا کرد. خلیل همه اتاقها را قفل کرد و با همسرش دعا کرد که خانه و زندگی شان در امنیت باشد. پسرکاکای خلیل، غفور که یک مرد پنجاه و پنج ساله بود، به او وعده داد که از خانه اش نگهداری خواهد کرد. ابراهیم به ساعتش نگاه کرد. ساعت پنج و بیست دقیقه صبح بود و هنوز مردم شهر در خواب بودند. کوچه ها خالی بود و شهر ویران شده کابل تنها تر از همیشه به نظر می رسید. ماه گل چادری آبی به سر کرده بود و چون مریضی نفس تنگی داشت، در زیر چادری نفسش بیشتر بند میشد. آیا ابراهیم می توانست آنها را به خوبی به شهر پشاور برساند؟

GIST 25

۱

- شفیق: واه، واه، نعیم جان این گل‌های مرسل چی موج کده.
 نعیم: بیا که گل‌های پتونی و جریبن خوده برت نشان بتم.
 شفیق: دیدم، بسیار مقبول اس.
 نعیم: روز جمعه فامیله گرفته بیا. مهمان ما باش. یک نان چاشت بخوریم.
 شفیق: صحیح گفتی. نان چاشت ده کنارای باغچه مقبول مزه میته. سال ها بود که آرزوی همی قسم روزهای خوشه داشتیم.
 نعیم: برت چی پخته کنم؟
 شفیق: زحمت نکش. هرچی پخته کنی مه خوش دارم.
 نعیم: پس روز جمعه منتظرت هستم.

۲

- معلم: جای خوشی‌س که مکتب موسیقی ما بعد از سالها دوباره وازشد. تعداد شاگرد های ما بسیار زیاد اس. ولی به اندازه کافی آلات موسیقی نداریم.
 شاگرد: فعلاً کدام آلات موسیقی ره درس میتین؟

معلم: کورس های آرمونیه، طبله، رباب و تنبور^۱ هفته آینده شروع میکنیم.
 شاگرد: کورس آلات موسیقی غربی هم دارین؟
 معلم: بلی، کورس های پیانو، ویلون، اکوردیون و گیتار ماه آینده شروع میشه.
 شاگرد: صنف های آواز خانی ندارین؟
 معلم: داریم. اتفاقاً علاقه مند های آواز خانی زیادتر استن.

۳

یونس: فرهاد جان، ده مسابقه^۲ کاغذ پیران بازی^۲ اشتراک میکنی؟
 فرهاد: کدام مسابقه ره میگي؟
 یونس: مسابقه^۲ نوروزه میگم.
 فرهاد: نوروز هنوز دور اس. مه بری مسابقه^۲ روز جمعه آمادگی میکنم.
 یونس: اوده کجاس؟
 فرهاد: ده دوراهی پغمان^۳.
 یونس: کاغذ پرانته خودت میسازی یا میخری؟
 فرهاد: کاغذ پرانه از بازار میخرم. مگه تارشیشه^۴ ره خودم درست میکنم.

¹ رباب و تنبور are the most popular instruments of Afghan traditional music.

² Kite flying which is a very popular sport in Afghanistan, was banned under the Taliban rule.

³ دوراهی پغمان is a famous game field located halfway between Kabul and Paghman. On New Year's Day, Fridays and other holidays, hundreds of Kabul residents gather there to watch various traditional games such as kite flying, dog fighting, cock fighting, quail fighting, etc.

⁴ تارشیشه is a specially prepared thread used for kite flying contests. It is coated with a paste made of real fine powdered glass and boiled rice. It is extremely sharp and cuts ordinary threads easily.

STORY 26

روزهای سخت انتظار

نبیل در آلمان بقرار بود. در مدت سه چهار روزی که او از پدر و مادر خود چیزی نشنیده بود، چندین بار با جلیل و خواهرانش تلفونی صحبت کرده بود. شب ها خوابش نمیبرد. میترسید که مبادا حادثهٔ بدی برای پدر و مادرش اتفاق بیافتد. مادرش مریض بود، و راه کابل - جلال آباد دراز تر و خرابتر از وقت های صلح بود. ابراهیم که برای آوردن پدر و مادر او پول زیادی گرفته بود، به او گفته بود که در راه خطری نیست. اشخاص مانند ابراهیم قاچاقبر انسان بودند. وقتی پول می گرفتند، کار خود را با دقت به آخر می رسانیدند. ولی سفرهای غیرقانونی خطرهای فراوان به همراه داشت. آیا خطرهای زیادی متوجه خلیل و همسرش بود؟

GIST 26

- ۱
- پولیس: شما دُزبانکه به چشم دیدین؟
کارمند بانک: بلی، یک مرد قد بلند و چارشانه بود.
پولیس: ببخشین خانم، شما هم ده وخت دُزی همینجه بودین؟
مشتری: بلی، میخاستم یک چکه نخت کنم.
پولیس: ده بارهٔ دُز، چه نشانی داده میتانین؟
مشتری: تقریباً سی ساله بود. سرش تراشیدگی بود. ریش دراز، غلو و سیاه داشت.
پولیس: چی پوشیده بود؟
کارمند بانک: پیراهن و تنبان^۱ سفید و واسکت سیاه پوشیده بود. ده دستش یک تفنگچهٔ کلان بود.
مشتری: ده پایش چیلی بود.

¹ پیراهن و تنبان is a traditional two-piece outfit worn by most Afghan men. It consists of a shirt and a pair of trousers usually made from the same color and type of fabric.

۲

ژورنالست: مه شنیدم که شما از مجاهدین سابق استین. لطفاً ده بارهٔ فعالیت های تان ده سالهای جنگ کمی معلومات بتین.

مجاهد سابق: مه اول ده جبههٔ بدخشان وبعد ده بغلان جنگ کدم.

ژورنالست: کدام جنگ گروپ شماره مشهور ساخت؟

مجاهد سابق: ده سال ۱۳۶۲، ما بندی خانهٔ شهر بغلان آزاد ساختیم. بندی ها ره آزاد کدیم و ۶۰ کلا شینکوفه به غنیمت گرفتیم.

ژورنالست: قوماندان تان کی بود؟

مجاهد سابق: ضابط شیر آغا نام داشت. مرد بسیار دلاور بود. اوده حربی پوهنتون درس خنده بود. با تکتیک های جنگ چریکی بسیار بلد بود.

۳

بصیر: هما جان، خیریت اس؟ چرا رنگت پریده؟

هما: پرسان نکو. امروزه سرویس یک گدایگر کور مره ترساند.

بصیر: همو گدایگر کوره میگی که قد دراز داره؟

هما: بلی. دوجهٔ خورد هم همراهش بود.

بصیر: از اونترس. او یک آدم بیچاره اس. کلگی اوره میشناسن و از قصه هایش خبر دارن. پیسه برش دادی؟

هما: نی بابا، دست خوده روی شانیم ماند. بسیار ترسیدم. پیسه برش ندادم.

بصیر: باش که ده رویت / ویزنم^۱ بسیار ترسیدی.

¹ In Afghan tradition, when someone is frightened, people around him/her splash cold water on the person's face to get him/her out of shock.

STORY 27

پولیس طالبان

داخل توپوتا گرم و آرام بود و موتر با احتیاط از کوچه های ساکت کابل میگذشت. قلب خلیل و ماه گل از ترس به شدت می طپید. ابراهیم نیز هیجانی معلوم می شد. در یور هیچ چیزی نمی گفت. مثل آن بود که اوزبان دری را نمیدانست. شاید او پاکستانی بود. خلیل چنان در ترس بود که اصلاً نمیخواست بداند که در یور آنها چه کسیست. پس از چند لحظه، ابراهیم گفت که تا نزدیکی های سرحد، کسی موتر آنها را ایستاد نخواهد کرد. و اگر پولیس طالبان شک و شبهه پیدا کند، و موتر را ایستاد کند، خلیل تنها سلام بدهد و هیچ چیز دیگر نگوید. ابراهیم خودش موضوع را حل خواهد کرد. این حرف ابراهیم ترس خلیل و ماه گل را بیشتر ساخت. اسم پولیس طالبان وحشتناکترین واژه در نزد افغانها بود. خصوصاً زنها از این اسم خیلی میترسیدند. خلیل در فکر آن بود که اگر پولیس آنها را دستگیر کند، چه اتفاقی روی خواهد داد.

GIST 27

- ۱
- قدیر: خدیجه جان، اعلان مسابقهٔ فوتباله چطونوخته کنیم؟
 خدیجه: مسابقهٔ بین پوهنتون کابل و حافظین صلحه میگی؟
 قدیر: بلی. اعلان بری روزنامه اس، رادیو یا تلویزیون؟
 خدیجه: قسمی نوشته کنیم که بری هر سیش قابل استفاده باشه.
 قدیر: مسابقه ده کجاس؟
 خدیجه: ده سندیوم ورزشی کابل.
 قدیر: کدام روز؟
 خدیجه: روز جمعه ساعت پنج بعد از ظهر.
 قدیر: قیمت تکت ها چند اس؟
 خدیجه: پنج هزار افغانی.

۲

- پسر: بابو جان، امروز مسابقهٔ توپ دنده ره بردیم.
 پدر: شنیدم که کتی بچه های کوچهٔ پایان مسابقه داشتین؟

پسر: بلی. هر دفعه که دورهٔ مه رسید تا پته جای رفتن و آمدم.
 پدر: کی از تو خوبتر بازی کدی؟
 پسر: آگه راست بگویم، هیچکس.
 پدر: تیم اوکوچه چرا شما ره برده نتانست؟
 پسر: به خاطریکه ما بسیار خوب بازی کدیم.
 پدر: آفرین بچیم. مه خوش شدم که مسابقه ره بردین.

۳

معلم سپورت: شهلا جان، ده کدام تیم هستی؟
 شاگرد: هنوز ده هیچ تیم شامل نیستم. اما سپورته خوش دارم.
 معلم سپورت: به نظر مه، خودت یک پلیرخوب و الیبال میشی.
 شاگرد: والیبال بد نیس. مه باسکتباله زیادتر خوش دارم.
 معلم سپورت: بسیار خوب. مه توره ده تیم باسکتبال داخل میکنم.
 شاگرد: تشکر. فکر میکنین که مه یک پلیرخوب باسکتبال شوم؟
 معلم سپورت: قدد بلند اس. بری بازی باسکتبال مناسب استی.

STORY 28

زد و خورد گروه های مخالف

در نزدیکی های کوتل سروبی که در نیمه راه کابل - جلال آباد واقع است، صدای تیر اندازی به گوش رسید. چنین معلوم می شد که جنگ کوچکی بین دو گروه مخالف در جریان بود. در یور برای اولین بار دهن خود را باز کرد و به زبان پشتو به ابراهیم چیزی گفت. ابراهیم که بسیار هیجانی شده بود، به خلیل نگاه کرد و گفت: "لطفاً نترسید. مجبور استیم که دوباره به کابل برگردیم. فکر میکنم بین گروه های مخالف زد و خورد شروع شده است." در یور به سرعت موتر را به سوی کابل دور داده و با احتیاط از کوتل به طرف پایین حرکت نمود. هوا ابری بود، ولی هنوز برف نمیبارید. صدای تیر اندازی شدیدتر شد و خلیل و ماه گل به دعا خواندن شروع کردند. ابراهیم گفت: "نترسید. انشاالله، به زودی زد و خورد تمام خواهد شد." آیا واقعاً زد و خورد به پایان میرسد؟ آیا آنها میتوانند از آنجا به سلامت بگذرند؟

GIST 28

۱
مدیر مکتب: کبیر، ده ای روزها بازده مکتب شوخی میکنی.
شاگرد: نی، مدیر صاحب کی میگه؟ مه شوخی نمیکنم.
مدیر مکتب: شنیدم که سر غفور تف کدی.
شاگرد: غفور مه ره بسیار آزاد داد. اعصابمه خراب کد.
مدیر مکتب: تف کدن کار بسیار بد اس. دگه ای کاره نکنی. دیروزده ساعت ریاضی ده صنف نبودی. کجا بودی؟
شاگرد: گلون درد بودم. پیش نرس مکتب رفته بودم.
مدیر مکتب: مه از نرس پرسیان میکنم. اگه دروغ گفته بودی، نمره^۱ تهذیبته^۱ کم میکنم.

¹ The word تهذیب means 'refinement' or 'purification.' It is also one of the subjects in every school's curriculum. This subject deals with students' conduct and behavior within the school perimeter.

۲

پدر: لطیفه، دیروز توره ده نزدیک مکتب دیدم. با چند نفر از خوارخانه هایت بودی. همگی تان بسیار بلند خنده میکردین.
 لطیفه: یکی از دخترها یک فکاهی شیرین گفت. همه ما ره خنده داد.
 پدر: خنده کدن خوب اس، اما نه ده هر جای. مخصوصاً، ده کوچه و بازار دخترها باید سنگین باشن؛ به صدای بلند گپ نزنن؛ خنده بلند نکنن. سبک معلوم میشن.
 لطیفه: پدرجان، مه ای نزاکت ها ره میفامم. کار دیروزم دگه تکرار نخاد شد.

۳

شہلا: ناهید جان، میخایم یک رازه برت بگویم. به کسی نگویی.
 ناهید: مه بهترین دوستت استم. به هیچکس نمیگم.
 شہلا: فرید محصل فاکولته حقوق برم یک خط داده.
 ناهید: چی نوشته کده؟
 شہلا: نوشته کده که مره دوست داره. میخایه که با مه عروسی کنه.
 ناهید: چقه وخت اس که اوره میشناسی؟
 شہلا: از روزیکه ده فاکولته آمدیم. یعنی تقریباً یک سال.
 ناهید: دوستش داری؟
 شہلا: به نظر مه جوان بسیار خوب معلوم میشه.
 ناهید: پیش از تصمیم گرفتن، باید با فامیلت گپ بزنی.

STORY 29

برگشت به کابل

روزهای زمستان کوتاه است. آنروز هم زود شام شد ولی زد و خورد قطع نشد و خلیل و ماه گل دوباره به خانه خود آمدند. ابراهیم گفت چاره ای نیست و آنها باید تا روز چارشنبه آینده صبر کنند. روزهای چارشنبه تنها روزهایی بود که ابراهیم میتواند افغانها را از سرحد پاکستان بگذراند. او اشخاصی را در نقطه عبور از سرحد میشناخت که تنها روزهای چارشنبه کار میکردند. آن اشخاص با قاچاقبران انسان ارتباط داشتند و با گرفتن یک مقدار پول به حیث رشوت، به آنها کمک میکردند. خلیل و ماه گل در کابل از موتر پایین شدند، دروازه خانه را باز کردند و با خستگی فراوان خود را به اتاق نشیمن رسانیدند. ابراهیم بسیار معذرت خواست و بکس های آنها را تا داخل اتاق آورد. خلیل از او تشکر کرد و در حالیکه دست های سرد خود را به هم میمالید گفت: "خدا کند هفته آینده بتوانیم سفر را به پایان برسانیم". ابراهیم جواب داد: "انشالله". آیا چارشنبه آینده می توانست روز خوبی باشد؟

GIST 29

۱

- زن: خلیل، یادت نره که یکدانه کیک بری سالگره فرشته جان بخری.
 شوهر: بری چی وخت؟
 زن: روز جمعه.
 شوهر: فرشته خوروسه شنبه نه ساله میشه.
 زن: سالگره ره روز جمعه میگیریم. همگی رخصت استن.
 شوهر: کی ره خبر کدی؟
 زن: همصنفي های فرشته و اطفال خانواده ره.
 شوهر: دگه چی کار داری؟
 زن: چند دانه شمع، میوه تازه و میوه خشک.

۲

- رسول: بصیرجان، دیشوا اعلان های فوتی^۱ ره شنیدی؟
 بصیر: نی، خانه نبودم. نشنیدم.
 رسول: پدرکامله جان همکار ما فوت کده.
 بصیر: خدا ببخشیش. بسیار مریض بود. جنازه چی وخت اس؟
 رسول: روز دوشنبه ساعت دوی بعد از ظهر.
 بصیر: ده کجا؟
 رسول: از خانه^۲ شان ورداشته میشه. ده شهدای صالحین^۲ دفن میشه.
 بصیر: فاتحه ده کجا اس؟
 رسول: فاتحه روز سه شنبه ده مسجد جامع پل خشتی^۳ اس.

۳

- مرد اول: نظیرجان، ده ای روزها ده فکر زن دوم استم.
 مرد دوم: سرته مارگزیده؟^۴
 مرد اول: مه ای کاره از شوق نمیکنم. پنج سال شد که از دواج کدیم. هنوز اولاد ندارم.
 مرد دوم: پیش داکتر رفتی؟
 مرد اول: پیش بسیار داکترها رفتم. متأسفانه خانم نمیتانه حامله شوه.
 مرد دوم: یک طفلکه به فرزندی بگی.
 مرد اول: مه میخایم که اولاد از خودم باشه.

¹ Radio Kabul broadcasts obituaries twice a day.

² شهدای صالحین is the biggest cemetery in Kabul.

³ مسجد جامع پل خشتی is the largest congregational mosque in Kabul. It is located by the Kabul River.

⁴ سرته مارگزیده is literally translated as 'Has your head been bitten by a snake?' It actually means 'Are you out of your mind?' This idiomatic phrase should be used with caution.

STORY 30

رسیدن به پاکستان

بالآخره، چارشنبه فرا رسید. دل‌ها باز به شدت به طپیدن آغاز کرد. صبح روز چارشنبه، ابراهیم آمد و خلیل و ماه گل را به موتر سوار کرد. سفر طولانی و خسته‌کن بود، ولی شوق دیدار راه را کوتاه‌تر می‌ساخت. مسافران با سکوت منتظر رسیدن به تورخم بودند. تورخم که یک شهر خورد سرحدی بین افغانستان و پاکستان است، هوای گوارا داشت. ابراهیم با عجله از موتر پایین شد. کاغذ‌های زیادی را به پولیس نشان داد. ساعتها طول کشید تا او توانست اجازه^۱ داخل شدن به پاکستان را به دست آورد. موتر حرکت کرد. ماه گل احساس کرد که در زیر چادری خفه میشود. همه هیجانی بودند. بعد از عبور از دروازه^۲ سرحد، درپور تقریباً یک ساعت دیگر رانندگی کرد. آنوقت، ابراهیم خندید و گفت:

"به پاکستان خوش آمدید!"

خلیل گیج بود و نمیدانست که بعد از آن چه خواهد شد.

GIST 30

- ۱
- دختر: مادر جان، چطور اس که بریم زیارت پاچا صاحب؟^۱
- مادر: بلی دخترم، تداوی داکتر فایده نکد. چی وخت زیارت بریم؟
- دختر: اگه صبح حرکت کنیم، چاشت میرسیم.
- مادر: بند بسته میکنیم یا نذر میتیم؟
- دختر: نذر دادن بهتر اس.
- مادر: به فقیرهای اطراف زیارت پول تقسیم میکنیم.
- دختر: راس گفتین. بری شما دعا میکنن.
- ۲
- زن: ملا صاحب، یک مشکل دارم. لطفاً مه ره کمک کنین.
- ملا: پیش بیا دخترم. هرکاره خدا آسان میکنه. نامت چیس؟

¹ is the shrine of a famous saint located east of Kabul. On Wednesdays, hundreds of people from surrounding villages go there on a pilgrimage. Wednesday is considered a blessed day in Afghan culture. That is why people visit sacred places always on Wednesdays.

زن: نامم حلیمه اس.
 ملا: چی میخایی؟
 زن: یک تعویذ بتین که خدا مره اولاد بته.
 ملا: خوب بچیم، ده طالع تو چهار اولاد دیده میشه. سه بچه و یک دختر.
 زن: ملا صاحب. دوسال اس که عروسی کدیم. هنوز صاحب اولاد نشدیم.
 ملا: ده ای کتاب آمده که پنج سال بعد از عروسیت، خدا به تو یک بچه میده. دگه اولادهایت بعد تریه دنیا می آین.
 زن: تشکر ملا صاحب.

۳

دختر: مادر جان، دیشویک خو خوب دیدیم. خدا کنه تعبیر نیک داشته باشه.
 مادر: چی خو دیدی؟
 دختر: دیدیم که سربیک اسپ سفید سوار استم. یک دشت سبز اس. مه اسپ سواری میکنم.
 مادر: تعبیر اسپ سفید اقبال اس.
 دختر: دشت سبز چیس؟
 مادر: دشت سبز نشانه خوشبختیس. بخیر عروسی میکنی.

STORY 31

زندگی نودرپشاور

در مونس، نیمه شب بود. تیلیفون نبیل زنگ زد. نبیل با خواب آلودگی تیلیفون را برداشت. ابراهیم با صدای خوش به نبیل چشم روشنی داد. نبیل همسرش را از خواب بیدار کرد. چنان خوشحال بود که نمیدانست چه کند. پدر و مادر عزیزش بالاخره از کابل برآمده بودند. ابراهیم گوشی را به خلیل داد و خلیل بعد از مدتهای طولانی، صدای پسر بزرگش را شنید. بعد از او، ماه گل صحبت کرد. صدای ماه گل نشان میداد که او مریض بود و به سختی نفس میکشید. گذشته از آن، ماه گل آنقدر احساساتی شده بود که فقط گریه می کرد. نبیل به پدر و مادر خود گفت که همه چیز به زودی خوب خواهد شد. پس از آن، ابراهیم گوشی را گرفت. نبیل از او خواست که برای پدر و مادرش یک اپارتمان خوب و آرام پیدا کند. ابراهیم به نبیل اطمینان داد که همه چیز درست است و او در منطقهٔ حیات آباد پشاور یک اپارتمان خوب برای خلیل و خانمش کرایه کرده است. آیا این شروع یک زندگی نو برای آنها بود؟

GIST 31

- ۱
- دوست اول: دیشو خبرهای تلویزیونه دیدی؟ کابینهٔ نوا اعلان شد.
- دوست دوم: بلی دیدم. خوب اس که ده کابینهٔ نو دو وزیر زن هم شامل استن.
- دوست اول: کار بسیار خوب شد. قبلاً زنها از حقوق خود محروم بودن.
- دوست دوم: یک نکتهٔ دگه ره متوجه شدی؟
- دوست اول: چی ره؟
- دوست دوم: به تمام اقلیت ها حقوق مساوی داده شده.
- دوست اول: امیدوار استم که حکومت نوموفق شوه. ده کشور ما آرامی و دموکراسی بیایه.

- ۲
- ژورنالست: ببخشین، لویه جرگهٔ چیس؟
- غلام: لویه جرگه مجلس کلان قومی ده افغانستان اس.
- ژورنالست: اعضا ی ای مجلس از طرف مردم انتخاب میشن؟

¹ لویه جرگه 'Grand Assembly' is the famous traditional gathering of tribal leaders, clergy and intellectuals in Afghanistan which is held during critical times. Historically, Loya Jirga makes decisions on very essential national matters.

غلام: یک تعداده مردم انتخاب میکنن. یک تعدادهم از طرف حکومت تعیین میشن.
 ژورنالست: لویه جرگه چی وخت برگذارمیشه؟
 غلام: ده وخت های بسیارمهم. مثل ساختن قانون اساسی.
 ژورنالست: ای مجلس مثل پارلمان اس؟
 غلام: نخیر. پارلمان یک مجلس دایمیس. لویه جرگه تنها ده وختهای حساس تاریخی برگذارمیشه.

۳

سلیمان: ده سالهای آخر، کشورهای همسایه ده امور داخلی ما بسیارمداخله کدن.
 انجیلا: به نظرمه، سبب اصلی مداخله خارجیها، بی اتفاقی ما افغانهاست.
 سلیمان: راس میگی. مداخله خارجی وبی اتفاقی خود ما، مملکته تباه کد.
 انجیلا: مردم آواره شدن. ملیونها افغان به کشورهای خارجی پناه بردن. وضع زندگی مردم بسیار خراب شد.
 سلیمان: فقر و بدبختی ده تمام مملکت زیادترشد.
 انجیلا: واقعاً، جنگ های داخلی سالهای آخربری ما گران تمام شد.

STORY 32

عشق به خانواده

نبیل از بستر خود برخاست. به اتاق نشیمن رفت. باهیجان، اول به برادرش جلیل که در هامبورگ بود، تلفون کرد. بعد، به ویرجینیا و فریمانیت زنگ زد و این خبر خوش را به خواهرانش داد. همه شاد شدند. پدر و مادرشان در پاکستان بودند. اکنون، آنها می توانستند زود زود با پدر و مادر خود تلفونی صحبت کنند؛ به آنها دوا و پول بفرستند و حتی به دیدن شان بروند. مثل بسیاری از دیگر خانواده های افغان، اعضای فامیل جلیل به همدیگر بسیار نزدیک بودند. همیشه از حال همدیگر باخبر میشدند و در رخصتی ها، به دیدن همدیگر میرفتند. این دو برادر و دو خواهر همدیگر را خیلی دوست داشتند. خلیل و ماه گل هم پدر و مادر خوشبخت بودند که چنین فرزندان خوب داشتند.

آیا زندگی در پاکستان برای خلیل و ماه گل آسانتر از زندگی در افغانستان بود؟

GIST 32

- ۱
- دختر: پدرجان، اتحاد شوروی سابق افغانستانه چه وخت اشغال کد؟
 پدر: ده ماه دسمبر سال ۱۹۷۹.
- دختر: حکومت قبلی چی شد؟
 پدر: حکومت قبلی سرنگون شد. شوروی، ده عوض، یک حکومت دگه ره به وجود آورد.
- دختر: حکومت نوچه دوام کد؟
 پدر: تا ماه اپریل سال ۱۹۹۲.
- دختر: قوای شوروی چند سال ده افغانستان ماند؟
 پدر: بیشتر از نه سال.
- دختر: به کدام تاریخ از افغانستان رفت؟
 پدر: ده ماه فیروری سال ۱۹۸۹.

۲

- قاسم: خلیل جان، خوب شد که بالاخره صاحب یک حکومت مرکزی شدیم.
 خلیل: تأسیس ای حکومت کار آسان نبود. بسیار وخته ده برگرفت.
 قاسم: راس میگی. مردم ما بسیار رنج بردن. قربانی ها دادن.
 خلیل: گروه های مسلح کشوره ویران کدن.
 قاسم: هدف ای گروه ها قدرت طلبی بود. کسی به فکر مملکت نبود.
 خلیل: امیدوار استم که گروه های مسلح به زودی خلع سلاح شون.
 قاسم: خوشبختانه، حکومت نوده ای مورد بسیار جدیس.

۳

- ناصر: ذکیه جان، خوب شد که حاکمیت طالب ها از بین رفت.
 ذکیه: مه بسیار خوش استم که پوهنتون ما دوباره وازشد.
 ناصر: ظلم طالبها سر مردم افغانستان بیسابقه بود.
 ذکیه: مخصوصاً، ده برابر زنها.
 ناصر: راستی که ده وخت طالبها زنها ودخترها از تمام حقوق خود محروم بودن.
 ذکیه: اجازه کار و تحصیل نداشتن. بدون مرد نمیتانستن از خانه بیرون برن.
 ناصر: ذکیه جان، مرد وزن عذاب کشیدن. شکر که یک دوره تاریک تاریخ ختم شد.

STORY 33

اپارتمان در حیات آباد

حیات آباد یکی از مناطق خیلی خوب شهر پشاور بود. تقریباً همه ساکنان این منطقه افغانها بودند. اکثر خانه ها کلان و قیمتی بودند و حویلی های بزرگ داشتند. ولی پشاور یک شهر مزدحم و پرگرد و غبار بود و کدام زیبایی خاصی نداشت. یافتن اپارتمان سخت بود، زیرا در شهر پشاور، مردم بیشتر در خانه های کلان زندگی می کردند. ولی ابراهیم توانسته بود که در یکی از گوشه های خوب حیات آباد، یک اپارتمان کوچک برای خلیل و ماه گل کرایه کند. اپارتمان یک اتاق خواب، یک اتاق نشیمن، یک تشناب و یک آشپزخانه بسیار کوچک داشت. این اولین بار بود که خلیل و ماه گل در یک اپارتمان زندگی میکردند و عادت کردن به زندگی اپارتمانی برای آنها بسیار سخت معلوم میشد. ماه گل از خودش می پرسید که آیا برای چه مدتی در این اپارتمان زندگی خواهند کرد.

GIST 33

۱

- قاسم: خلیل جان، کاشکی احمد شاه مسعود زنده میبود. آزادی افغانستان میدید.
- خلیل: حیف که کشته شد. قوماندان خوب بود. ده برابر طالبها تا آخر مقاومت کد.
- قاسم: مسعود اصلاً از کجا بود؟
- خلیل: از ولسوالی پنجشیر.
- قاسم: تحصیلاتش ده کدام رشته بود؟
- خلیل: از پولی تخنیک کابل فارغ شده بود.
- قاسم: چی وخت کشته شد؟
- خلیل: به تاریخ نهم سپتمبر سال ۲۰۰۱.
- قاسم: چطو کشته شد؟
- خلیل: ده نتیجه یک سوء قصد ده تخار شهید شد.

۲

- خارجی: ببخشین، شنیدم که ظاهر شاه، پادشاه سابق به کابل آمده. چی می‌کنه؟
 قدیر: حکومت نواو ره دعوت کده که به وطن بیایه؛ ده لویه جرگه اشتراک کنه.
 خارجی: ظاهر شاه چند سال پادشاه بود؟
 قدیر: تقریباً چهل سال. ده سال ۱۹۷۳، بری تداوی به اروپا رفت. بچه کاکایش محمد داود، ده کابل کودتا کد. ظاهر شاه نتانست به افغانستان پس بیایه.
 خارجی: ده ای مدت بیست ونه سال ده کجا زندگی می‌کد؟
 قدیر: ده ایتالیا.
 خارجی: آیا حکومت نومیتانه از تجربه ظاهر شاه استفاده کنه؟
 قدیر: بلی، پادشاه سابق ده اداره کشور تجربه زیاد داره.

۳

- قمر: آقای کرزی بری چند سال رئیس جمهور انتخاب شده؟
 غنی: فعلاً بری یک ونیم سال.
 قمر: چرا ایقه وخت کم؟
 غنی: به خاطریکه ای یک حکومت انتقالیس. از طرف لویه جرگه انتخاب شده.
 قمر: حکومت دایمی چی وخت ساخته میشه؟
 غنی: بعد از ساخته شدن قانون اساسی نو و برگذاری انتخابات.
 قمر: قانون اساسی ره کی میسازه؟
 غنی: حکومت انتقالی میسازه ولویه جرگه تصویب می‌کنه.

STORY 34

افغانها درپشاور

روز پنجشنبه، وقتی خلیل از خواب بیدار شد، تمام وجودش درد می کرد. سفر از کابل تا پشاور او را خیلی خسته کرده بود. ماه گل نیز بیدار شد و برای چند دقیقه حیران حیران به اطراف خود نگاه کرد. دید که در خانه دیگر و شهر دیگری بود. به زحمت از بستر بلند شد. گرسنه بود و سرش خیلی درد میکرد. خلیل به تشناب رفت و با عجله شاور گرفت. لباس هایش را پوشید. از ماه گل پرسید که از بازار چه بیاورد. ماه گل لست درازی را به شوهرش داد و خودش رفت که وضو کند و نماز بخواند. خلیل وقتی از خانه بیرون شد، فکر کرد که در کابل است. همه جا، از افغان ها و دکان های افغان ها پر بود. نانوايي، قصابي، خوراكي فروشي و حتي قالينفروشي هاي افغانها در هر طرف ديده ميشد. خليل كمی راحت شد و به دكان كلان خوراكي فروشي داخل شد. با خود خندید و گفت: "ماه گل چه چیزهایی از بازار خواسته است!"

GIST 34

۱

- مرضیه: شگوفه جان! همسایهٔ نو ما از پاکستان پس آمده.
 شگوفه: راس میگی؟ از مهاجرین افغان چی قصه کد؟
 مرضیه: قصه زیاد کد. گفت که هوا بسیار گرم و خیمه های شان کهنه بود.
 اوونان هم به سختی پیدا میشد.
 شگوفه: بچهٔ کاکای مه هم از ایران پس آمد.
 مرضیه: اوچی گفت؟
 شگوفه: گفت که کار به مشکل پیدا میشد.
 مرضیه: یافتن کاربری صد ها هزار نفر آسان نیس. خوب اس که پس به وطن بیاین.
 شگوفه: خوشبختانه، هر روز هزارها نفر مهاجر پس به افغانستان می آین. انشاالله، ده
 اینجه کار پیدا میکنن.

۲

روشنفکر: مولوی صاحب، ده باره^۱ آمدن کمک های خارجی چی فکر میکنین؟
 مولوی: خوب اس. مردم ما به کمک احتیاج دارن.
 روشنفکر: خارجیا بری ما مکتب ها و کتابخانه ها میسازن. وسایل تخنیکي وبسیار چیزهای مهم دگه میارن.
 مولوی: ای کمک های شان خوب اس. میترسم که آزادی های زیاد شان سر جوان های ما تأثیر منفی نکنه.
 روشنفکر: نی مولوی صاحب، نترسین. اونها به رسم و رواج ما غرض ندارن. کمک های شان فقط بری بهتر شدن وضع زندگی ماس.

۳

صادق: میخاستم ده وزارت مالیه یک کار بگیرم اما نشد.
 شریف: چرا نشد؟
 صادق: واسطه نداشتم.
 شریف: متأسفانه واسطه بازی^۱ هنوز هم اس.
 صادق: شریف جان، تو کسی ره می شناسی که مره کمک کنه؟
 شریف: ده وزارت مالیه کسی ره نمی شناسم. چی قسم یک کار می پالی؟
 صادق: کار محاسبه بری مه خوب اس. کم وبیش کمپیوتره هم بلد استم.
 شریف: بسیار خوب. اگه میخایی، ده وزارت تعلیم و تربیه نفرکار دارن. رئیس اداری ره مه می شناسم. حتماً کمکت میکنه.
 صادق: تشکر شریف جان. هرچی زودتر باید یک کار پیدا کنم. چی وخت به وزارت تعلیم و تربیه برم؟
 شریف: روز دوشنبه^۱ آینده. مه تا او وخت با رئیس اداری گپ میزنم.

¹ means to use a 'contact' in dealing with government agencies for the purpose of getting something done. Bribery and having a supporter are unfortunately essential factors in achieving intended goals such as obtaining a position in the government or getting a favorable rule from a court of law, etc.

STORY 35

زندگی و تقدیر

در مونس، هامبورگ، ویرجینیا و فریمانته چهار خانواده افغان بسیار خوشحال بودند. آنها احساس آرامش خاطر می کردند. مثل آن بود که یک بار کلان از روی شانه های شان برداشته شده باشد. برادران و خواهران با همدیگر در تماس بودند که چگونه به دیدن پدر و مادرشان بروند. همه آنها مسؤلیت های زیاد داشتند و ممکن نبود که رخصتی بگیرند و به پاکستان پرواز کنند. ناهید در بیرون خانه کار نمی کرد ولی حامله بود و نمی توانست با طیاره سفر کند. دینا در یک آرایشگاه کار یافته بود و هنوز رخصتی نداشت. نبیل و جلیل هم فقط چند روز می توانستند رخصت بگیرند و بس. و این چند روز برای سفر به پاکستان کافی نبود. خلیل و ماه گل باید کم از کم یکسال برای گرفتن ویزه آلمان و امریکا صبر میکردند. آینده آنها به دست تقدیر بود و معلوم نبود که چه خواهد شد.

GIST 35

۱

- زهرة: کیس؟
 پروین: زهره جان، مه استم پروین.
 زهره: بیا درون. چرا جگر خون معلوم میشی، خیریت اس؟
 پروین: دیروزه کوچه ما یک مین کفید.
 زهره: کسی خوزخمی نشد؟
 پروین: دخترک همسایه کشته شد. چند نفر هم زخمی شدن.
 زهره: ای مین ها بری ما و شما یک مصیبت کلان اس. هیچ خلاصی نداره.
 پروین: راس میگی. کس از ترس مین بیرون رفته نمیتانه.
 زهره: سالهاس که مردم از کفیدن مین، کشته یا زخمی میشن.
 پروین: پاک کاری مین ها ده سراسر مملکت ادامه داره. ولی ای کاروخت زیاده میگیره.

۲

- بیوه: بخشین، شعبه کمک به بیوه ها همینجه اس؟
 مامور: بلی بفرمائین، چی کمک کده میتانم؟
 بیوه: شوهرم چار سال پیش ده جنگ کشته شد. سه اولاد دارم. پشت کار میگردم.
 مامور: سابق چی کار میکیدین؟

بیوه : ده مکتب منوچهری معلم بودم.
 مامور: ده کجا زندگی میکنین؟
 بیوه: مه فعلاً خانه ندارم، ده خانه ایورم زندگی میکنم.
 مامور: چون قبلاً معلم بودین، بری کاریافتن به وزارت تعلیم و تربیه برین. فعلاً ای فورمه ره خانه پری کنین. نام تانه ده لست منتظرین خانه داخل میکنم.

۳

خانم: مامور صاحب، مه به وطن پس آمدم. میخایم که خانه خوده پس بگیرم.
 مامور: خانه تان ده کجاس؟
 خانم: ده کارته مامورین اس.
 مامور: خانه ره به کسی فروخته بودین؟
 خانم: نی، ضبط شده بود.
 مامور: چی سند دارین؟
 خانم: قواله دارم.
 مامور: دگه چی سند دارین؟
 خانم: کتابچه صفایی هم دارم.
 مامور: لطفاً یک عریضه نوشته کنین. قواله و کتابچه صفائی ره هم هفته آینده بیارین.
 مه ببینیم چی کمک کده میتانم.

STORY 36

پدرشها

آیا زندگی می‌تواند همیشه زیبا باشد؟ نی‌نی، زندگی مجموعه‌ای از حادثه‌های تلخ و شیرین است. آنشب، وقتی همه در خواب بودند، تیلیفون خانهٔ نبیل درموشن زنگ زد. شهلا گوشی را برداشت. در آنسوی تیلیفون، مادرش گریه می‌کرد. شهلا احساس کرد که قلبش ایستاده میشود. مادرشها به او گفت که پدرش یک حملهٔ قلبی را گذشتانده است و فعلاً در شفاخانهٔ شوه بینگ میباشد، و وضعش خوب نیست. شهلا باعجله شوهرش را بیدار کرد. چون آنها نمی‌توانستند دختر و پسر کوچک شان را در خانه تنها بگذارند، همه آماده شدند و با موتر خود به شفاخانه رفتند. پدرشها در اتاق عاجل بود و داکترها در مورد زنده ماندن او زیاد امیدوار نبودند. نبیل، شهلا و دیگران میکوشیدند تا مادرشها را آرام سازند.

در آنشب سرد زمستان، هیچکس نمیدانست که پدرشها خوب خواهد شد یا نی.

GIST 36

۱

معصومه: جلال جان، ده سال‌های آخر، صادرات ما بسیار خراب شد.
 جلال: راس میگی معصومه جان. ده سابق، صادرات ما چقه خوب بود!
 معصومه: بیشتر چی چیزها صادر می‌کردیم؟
 جلال: قالین، پشم، پوست، میوه‌های تازه و خشک، گیاه‌های طبی و غیره.
 معصومه: قالین‌های افغانی هنوز هم ده دنیا معروف اس.
 جلال: افغانستان سنگ‌های قیمتی هم صادر می‌کند.
 معصومه: کدام سنگ‌ها؟
 جلال: زمرد، یاقوت و لاجورد.
 معصومه: فکر میکنی وضع واردات و صادرات مملکت دوباره خوب شوه؟
 جلال: واردات خوب بسیار خوب اس. مهم صادرات ماس. امیدوار استم که اوهم به زودی بهتر شوه.

۲

خانم: ده خبرهای تلویزیون گفتن که امریکا و چند مملکت دگه به افغانستان کمک میکنن.
 شوهر: بلی، اینها وعده کدن که افغانستانه از نومیسازن.

خانم: چی چیزها می سازن؟
 شوهر: تقریباً هر چیز. میفامی که ده سالهای آخر، مملکت بکلی ویران شده.
 خانم: راس میگی. ما به مکتب ها، شفاخانه ها، فابریکه ها و سرکها احتیاج داریم.
 شوهر: خوشبختانه، ده قسمت تربیهٔ کارگرهای مسلکی هم به ما کمک میکنن.

۳

شاگرد: باوجود کمکهای مؤسسات خارجی، قیمتی ده بازار هنوز هم زیاد اس.
 عطا: نشنیدی که اکثر مواد کمکی ده بازار سیاه فروخته میشه؟
 شاگرد: راس میگی؟ مه خبر نداشتم. چی چیزها ره میفروشن؟
 عطا: مواد غذایی، لباس های مردانه، زنانه، طفلانه و حتی دوا ره.
 شاگرد: چی کاربدی! بسیار شرم آوراس.
 عطا: بلی، کشورهای دوست، ای کمکها ره بری مردم غریب روان کدن. اما بعضی
 از مامورین توزیع کمکها، ای ماده به بازار میارن.

STORY 37

مراسم جنازه

متأسفانه، پدرشها چشم از جهان بست. مراسم جنازه و فاتحه در مسجد کلان مسلمانان که از شهر موشن بیست کیلومتر دور بود، ترتیب داده شد. نه تنها افغانهای شهر موشن، بلکه ایرانی ها و ترک ها نیز به مسجد آمدند و به روح پدرشها دعا فرستادند و نماز خواندند. دوستان نزدیک فامیل بعد از مراسم، به خانه^۱ برادرشها رفتند و غذاهای لذیذ افغانی خوردند. هرکس یک نوع غذا درست کرده بود و روی میزپرازیلو، کباب شامی، مرغ بریان، منتو، آشک و غیره بود. مادرشها گریه می کرد و دوستان او را تسلی می دادند. بعد از صرف نان شب، هرکس به خانه^۱ خود رفت و هیچکس نمی دانست که فردا چه خواهد شد.

GIST 37

- ۱
- رویا: ذکیه جان باز کالا شویی داری؟
 ذکیه: بلی، امروز اوگرم داریم. باید کالا شسته شوه.
 رویا: خانه های مکرورین^۱ چقه خوب اس. هفته^۱ دوسه روز اوگرم داره. ما باید بری کالا شویی خود ما اوه گرم کنیم.
 ذکیه: ده منطقه^۱ تان به اندازه^۱ کافی او اس؟
 رویا: نی، اوه ده تانکرها میارن و تقسیم میکنن.
 ذکیه: اوه میخرین یا رایگان اس؟
 رویا: رایگان اس. از طرف شاروالی داده میشه.
 ذکیه: ده خانه چاه ندارین؟
 رویا: داشتیم، اما خشک شده.

¹ مکرورین is a relatively modern residential area located in the southeastern part of Kabul. It consists of a large number of multi-story apartment buildings with modern kitchens and bathrooms. In Micro-rayon, hot water used to be centrally provided to residents, but only twice a week.

۲

- ناصر: وضعیت برق ده منطقه^۱ شما چطور اس؟
 سمیع: فعلاً خوب اس. اما تا یکسال پیش بسیار مشکلات داشتیم.
 ناصر: چی مشکلات؟
 سمیع: هر هفته، تنها سه روز برق داشتیم. اوهم روز چهار ساعت. دگه وختها، از الکین وشمع استفاده میکدیم.
 ناصر: ده سالهای جنگ داخلی، اکثر دستگاه های تولید برق ما خراب شده بود.
 سمیع: تنها بند برق ماهیپر فعال بود. بری شهر کابل برق کافی داده نمیتانست.
 ناصر: خوب شد که بند برق نغلو وچک وردک^۱ دوباره به کار شروع کرد.

۳

- شاروال: جمیله جان خوش آمدین. شاروالی به موسسه^۱ نسوان چی کمک کده میتانه؟
 جمیله: تشکر شاروال صاحب. ما به کمک عاجل شما احتیاج داریم. میخاییم ده خیرخانه مینه یک کودکستان ویک کتابخانه بسازیم. اما جای نداریم.
 شاروال: بری کودکستان چی قسم یک تعمیرکار دارین؟
 جمیله: یک خانه^۱ کلان که حد اقل ده اتاق داشته باشه.
 شاروال: بری کتابخانه چطو؟
 جمیله: بری کتابخانه یک تعمیرمتوسط بد نیس.
 شاروال: مه به شعبه^۱ مربوطه هدایت میتم که با شما همکاری کنن.

¹ نغلو and وردک are two power plants that provide electricity for the city of Kabul.

STORY 38

مجسمه های بودا

روزها و شبها زود زود میگذشتند و نیبیل میکوشید که کار دعوتنامه پدر و مادرش را هرچه زودتر خلاص کند. امیدواری زیاد بود. کارهای رسمی معمولاً کمی طول می کشید و انسان باید صبر میداشت. در پاکستان، زندگی خلیل و ماه گل به خوبی می گذشت. آنها هفته ای چند بار، با فرزندان خود صحبت می کردند. هوای پشاور گرم و آفتابی بود. شنیدن رادیو و دیدن تلویزیون هم آزاد بود و خلیل خبرهای دنیا را با علاقه مندی میشنید. در یکی از همین روزها بود که او شنید که طالبان مجسمه های کلان بودا را در بامیان با استعمال مواد منفجره ویران کردند. او چنان غمگین شد که بی اختیار گریه کرد. طالبان فرهنگ، تاریخ و یادگارهای پرارزش کشورش را وحشیانه از بین میبردند. او از خودش پرسید: "حکومت طالبان تا چه وقت در افغانستان دوام خواهد کرد؟"

GIST 38

۱

- زن: چقه خوب شد که تیلفون های شهری دوباره فعال شد.
 مرد: وقتی که تیلفون نبود، زندگی بسیار سخت بود.
 زن: تیلفون های نوجیبی ره دیدی؟
 مرد: بلی، ده دست هرکس میبینم. بسیار قیمت نیس؟
 زن: قیمت اس، ولی به نظر مه، یک چیز ضروریس.
 مرد: راس میگی. ده هر جای قابل استفاده اس.
 زن: گپ زدن دقیقه ای چند تمام میشه؟
 مرد: درست نمی فامم، ولی شنیدم که محصول ماهانه اش بسیار زیاد اس.

۲

- مرد: شفیه جان، رادیو و تلویزیون کابل به نطق های مرد وزن ضرورت دارن. بریم امتحان بتیم.
 زن: مه نطقی ره بسیار خوش دارم. اما تجربه ندارم. فکر میکنی مره قبول کنن؟
 مرد: صدای خوب داری. دختر تحصیلکده و با جرأت استی. چرا قبول نکنن؟
 زن: به نظرتو، امتحان نطقی آسان اس؟
 مرد: امتحان آسان اس. اما شنیدم که بسیار نفرها مراجعه کدن.

زن: چی وخت امتحان میگیرن؟
 مرد: هفته آینده روز شنبه از ساعت نه تا دوازده.
 زن: ده کجا؟
 مرد: ده ستدیوهای رادیو و تلویزیون.

۳

مرد اول: بفرمایین، چی کار دارین؟
 مرد دوم: پنج هزار نقل ازای فورمه ها کار دارم. میتائین بریم چاپ کنین؟
 مرد اول: بری چی وخت کار دارین؟
 مرد دوم: بری روز چهارشنبه.
 مرد اول: ببخشین، بسیار مصروف استم. فرمایش های زیاد گرفتیم. بری روز چهارشنبه نمیتانم. روز شنبه آینده خوب اس؟
 مرد دوم: شنبه آینده بسیار ناوخت اس. ای فورمه ها ره عاجل کار دارم.
 مرد اول: کوشش میکنم تا روز پنجشنبه خلاص کنم. اما قیمتش زیادتیر میشه.
 مرد دوم: پروا نداره. لطفاً چاپ کنین.

STORY 39

رسیدن مکتوب ادارهٔ خارجیان

روز چهارشنبه، وقتی نبیل به خانه آمد، بازیگ پاکت کلان منتظرش بود. او با عجله پاکت را گرفت و دوان دوان از زینه ها بالا شد و در اپارتمان را باز کرد. بدون آنکه بوتهایش را بکشد یا بنشیند، کلیدها را روی میزی که در دهلز بود، گذاشت و پاکت را باز کرد. شهلا با دختر و پسرش به خانهٔ مادرش رفته بود. مادر شهلا بعد از فوت شوهرش، بکلی تنها شده بود. فرزندانش همیشه از او خبرگیری میکردند. برادر کلان شهلا میخواست که یک اپارتمان کلانتر بگیرد و مادرش را نزد خود ببرد. زیرا در کلتور افغان ها زنان مسن تنها زندگی نمیکنند. باید یکی از فرزندان شان از آنها مواظبت کند. نبیل وقتی مکتوب ادارهٔ خارجیان را در مورد قبول شدن دعوتنامه اش دید، می خواست از خوشحالی فریاد بزند. مکتوب را گذاشت و سوی تلفون دوید. او اول به کی تلفون میکرد؟

GIST 39

- ۱
- لطیفه: تاج الدین، تواز کدام مکتب فارغ شدی؟
 تاج الدین: از لیسهٔ حبیبیه. تواز کدام مکتب فارغ شدی؟
 لطیفه: مه ده سال ۱۳۷۵ از لیسهٔ رابعهٔ بلخی فارغ شدیم.
 تاج الدین: مکتب متوسطه ره ده کجا خاندی؟
 لطیفه: صنف های هفت و هشت و نوره میگی؟
 تاج الدین: بلی.
 لطیفه: دورهٔ متوسطه ره ده مکتب سوریا خاندیم.
 تاج الدین: مه دورهٔ ابتدائیه و متوسطه ره ده مکتب غازی خاندیم.
 لطیفه: چرا از لیسهٔ غازی به لیسهٔ حبیبیه رفتی؟
 تاج الدین: به خاطریکه لیسهٔ حبیبیه به خانهٔ نوما نزدیکتر بود.

۲

- مرد: ده ای وختها، کار وزارت تعلیم و تربیه بسیار مشکل اس.
 زن: چطور؟
 مرد: به خاطریکه تقریباً تمام مکتب ها ره باید از نوبسازه.

- زن: راستی که ده چند سال آخر، تمام مکتبها خراب شد. میزها و چوکیها دزی شد. شاگردها از مکتب رفتن محروم شدن.
- مرد: ای وزارت باید هزارها معلم تربیه کنه.
- زن: خوب اس که کشورهای خارجی ده ساختن مکتب ها کمک میکنن.
- مرد: شنیدم که تمام وسایل مکتبه هم میتن.
- زن: راس میگی. حتی کتاب، کتابچه، قلم و تباشیر هم روان میکنن.

۳

- سپوژمی: مه ده اخبار خاندنم که ده هر قسمت شهر، کورسهای سواد آموزی و از همیشه. فاروق: ای یک کار ضروریس. ده سال های آخر، اکثریت مردم ما از مکتب و تعلیم محروم بودن.
- سپوژمی: خصوصاً زنها، دخترها و کلانسال ها.
- فاروق: ده سال های پیش، ده هر اداره دولتی، یک کورس سواد آموزی بود. کارگر های بیسواد ده ای کورسها خاندن و نوشتنه یاد میگرفتن.
- سپوژمی: کورسهای سواد آموزی مربوط کی بود؟
- فاروق: مربوط وزارت تعلیم و تربیه.
- سپوژمی: ده اخبار میگه که هر کس میتانه از ای کورس ها استفاده کنه.
- فاروق: خدا کنه به زودی تعداد باسواد ها ده مملکت بیشتر شوه.

STORY 40

نوروز فراموش ناشدنی

کی میتوانست تصور کند که خواب نوروزی ماه گل ماه ها بعد تعبیر میشد؟ کی میتوانست فکر کند که در نوروز سال ۱۳۸۰ هجری شمسی، خلیل و ماه گل در خانه پسرکلان شان نبیل در شهر مونشن میبودند؟ و دختران شان نیز از امریکا میآمدند و میز عنعنوی نوروز پراز غذاها و شیرینی ها می شد؟ و خانواده خلیل، سرودهای زیبای نوروزی را بعد از چندین نوروز ساکت و غمگین باهم میشنیدند؟ و در یک روز آفتابی بیست و یکم ماه مارچ که برابر با اول ماه حمل در افغانستان بود، همه نوروز را با آرزوهای شیرین و نیک در مونشن استقبال میکردند؟ هیچکس حتی در خواب هم نمیدید که درست چند ماه بعد از آن نوروز، سربازان امریکایی آزادی افغانستان را دوباره به آن کشور بیاورند. تولد دوباره افغانستان در راه بود و دعای سال نوافغانها میرفت که قبول شود.

داستان خلیل و خانواده اش را که دنبال کردید، بر اساس زندگی واقعی یک فامیل افغان نوشته شده است که همین اکنون در مونشن، هامبورگ، ویرجینیا و فریمانته زندگی میکنند و شاید یک روز به افغانستان برگردند. کی می داند؟

GIST 40

- ۱
- خانم: بشیر، مه بسیار تشویش دارم.
بشیر: از چی؟
خانم: از ولادت. شنیدیم که ده شفاخانه ها داکترها بسیار کم هستن. نرسها به مریض ها رسیدگی کده نمی تانن.
بشیر: قابل تشویش نیس. ده مملکت ما خانمها اکثراً ده خانه ولادت میکنن. ما ده هر جای شفاخانه و داکتر نداریم.
خانم: چطور اس که مه هم یک دایی پیدا کنم و ده خانه ولادت کنم.
بشیر: چرا از شفاخانه میترسی؟ به نظر مه، شفاخانه بهتر اس. دوا، داکتر و وسایل عصری داره. به مریض ها بهتر کمک میشه.

خانم: پارسال، زن همسایه ما ده وخت ولادت ده شفاخانه، نزدیک مرده بود. پرسونل شفاخانه به او هیچ توجه نکردن.
 بشیر: حالی وضع شفاخانه ها بهتر شده. هیچ تشویش نداشته باش.

۲

نرس: مدیر صاحب، مه از وزارت صحت عامه آمدم. باید تمام شاگردهای ای مکتب واکسین کولرا شون. لطفاً ده ای مورد با مه همکاری کنین.
 مدیر: بسیار خوب. اگه شما آماده استین، مه شاگردهای هر صنفه به نوبت به ای اتاق روان میکنم.
 نرس: اگه یک کمک دگه هم کنین خوش میشم.
 مدیر: چرا نی، بفرمایین.
 نرس: شاگرد هایی ره که ده مقابل واکسین حساسیت دارن، از دگا جدا کنین.
 مدیر: اداره مکتب، ده ای مورد معلومات نداره. بهتر اس از خود شاگردها پرسان کنین.

۳

خبرنگار: مدیره صاحب، ده ای یتیم خانه چی مشکلات دارین؟
 مدیره: مشکلات ما بسیار زیاد اس.
 خبرنگار: مشکلات عمده تان کدامهاس؟
 مدیره: کمبود تشناب ها. ده تمام یتیمخانه، تنها دوتشناب داریم. اونها هم درست کار نمیکنه. نل ها خراب اس. اوگرم نیس.
 خبرنگار: اتاق های خوچطور اس؟
 مدیره: اتاقهای خوبسیار تاریک اس. افتوکافی نداره. دیوارها نم داره.
 خبرنگار: یتیم ها به اندازه کافی غذای صحی میگیرن؟
 مدیره: غذای شان بد نیس. یکی از مؤسسات خارجی به یتیم خانه ما کمک میکنه.